

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Telesna moč, duha krepost!

Izobražen narod, zdrav na duši in telesu: to je velik cilj, ki nam neprestano lebdi pred očmi. Ostvariti se ta cilj ne da drugače kot s pravilno, duševno in telesno vzgojo mladine. Troje je torej potrebno v to svrhu: prosveta duha, vzgoja volje in vežba telesa. Pokrnelo bi naše prizadevanje, ako bi se zanemaril en del izmed te trojice. Zato se je slovensko ljudstvo za to trojico vedno borilo kot za svoje pravo. Bila je doba, ko mu je bilo odvzeto to pravo v celoti. Pred tremi leti — hvala Bogu — je bilo to prosvetno in vzgojno brezpravje končano. Toda za pravo telesne vzgoje se še moramo boriti.

Zadnje dni meseca junija (26. do 29. junija) je ta prosvetna in vzgojna volja in akcija našega ljudstva vprizorila v Ljubljani manifestacijo, ki ni samo dokazala našo voljo, marveč hkratu tudi pokazala sadove naše ljudske akcije. Proslava 40 letnice Prosvetne zveze, odnosno njene prednice Slov. kršč. socialne zveze v Ljubljani, je dala priliko za nazorni razkaz uspehov naše ljudsko-prosvetne akcije, ki spričujejo, da zavzema naš narod na področju ljudske prosvete mesto v isti vrsti z velikimi kulturnimi narodi, celo pred nekaterimi izmed njih. To dejstvo daje našemu narodu najboljše, in to kulturno legitimacijo za njegov nemoten obstoj in neoviran razvoj.

To legitimacijo je posebno podčrtala naša mladina s svojim sijajnim nastopom na mednarodnem mladinskem taboru, zlasti glavni taborni dan na praznik sv. Petra in Pavla, pa tudi prejšnje dni, ko so se vršile mednarodne telovadne tekme. Dragi nam gostje, ki so obiskali našo veliko mladinsko prireditev iz osmih držav: Amerike, Belgije, Čehoslovaške, Francije, Holandske, Luksemburga, Poljske in Švice, bodo odnesli domov neizbrisne vtise o visoki stopnji in izbrani kakovosti duševne in telesne izobrazbe naše vrle mladine. Teh činjenic more biti poleg našega naroda najbolj vesela naša država, čije najvišji predstavniki so osrečili pred svetom našo mladino s svojo naklonjenostjo. Mladina pa jim je dala dokaz in zagotovilo, da je najtrdnjši fundament države.

Ponosni triletni vladni jubilej

Triletnica dr. Stojadinovič-Korošec-Spahove vlade je vzbudila ne samo v tuzemstvu, marveč tudi v inozemstvu obširno pažnjo. To je prva vlada v naši državi, ki je na krmilu neprestano tri leta in ki je tudi za bodočnost napravila velike načrte za dobo več let, ki jih bo tudi sama izvršila. Slovenski narod je vesel, da njegov voditelj tako odlično v tej vladi sodeluje in po njem ves naš narod.

Delo vlade

Zunanja politika sedanje vlade zaznamuje v zadnjih treh letih velike uspehe. Utrdila je mir na Balkanu in na Jadranu, storila vse, kar je potrebno, da se je tudi ob zadnjih velikih spremembah tudi v Srednji Evropi ohranil mir. S 27 evropskimi in izvenevropskimi državami je uredila trgovske odnose. V notranji politiki je minilo nasilje prejšnjega režima, vzpostavilo se je zakonito izvajanje zakonov, svoboda ni več prazna beseda, marveč dejstvo, ki osrečuje državljanke ter najboljše pripravlja pot notranjemu sporazumu. Naše državno gospodarstvo se je popolnoma uredilo ter je v stanju stalnega napredovanja. Obnovilo se je tudi delovanje denarnih zavodov, s čimer se je ustvarila trdna podlaga zasebnega gospodarjenja. Lep napredek izkazujejo tako zvana gospodarska ministrstva, kakor ministrstvo železnic, pošto, gradbeno ministrstvo in za šume in rude. Kmetij-

ske in trgovsko ministrstvo sta dajali vso podporo gospodarskemu razvoju našega podeželja in mest. Socialno ministrstvo je ustvarilo sigurno bodočnost našim delavcem in nameščencem. Za napredek ljudske izobrazbe je ministrstvo prave storilo vse potrebne ukrepe ter je v skrbi za slovensko vseučilišče v Ljubljani dalo na razpolago čez 18 milijonov dinarjev sredstev. Pravosodno ministrstvo je ustreglo stari želji Prekmurcev po lastnem okrožnem sodišču. Ministrstvo za telesno vzgojo z velikim razumevanjem podpira akcijo našega ljudstva za telesno vzgojo mladine. Življenje države in delo vlade se more razvijati v miru, ker imamo močno oboroženo silo, ki je moderno opremljena in pripravljena ter se ji ni treba bati nobenega sovražnika.

Ob triletnem jubileju hličemo: Sedanja vlada naj ostane in dela nemoteno še mnogo let!

Narodni tabor pri Sv. Trojici v Slov. goricah

V nedeljo, dne 10. julija, se bo vršil pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah velik narodni tabor po naslednjem sporedu:

- I. Do 9. ure prihod posameznih skupin na zbirališča. Vsakdo mora biti do 9. ure na svojem zbirališču! Na taborišče pri cerkvi gredo udeleženci le v organiziranih skupinah.
 - II. Ob 10.15 cerkveni govor (dekan Franc Sal. Gomilšek). — Ob 10.30 sveta maša pred cerkvijo. Med sv. mašo ljudsko petje s spremljevanjem godbe pod vodstvom trojičkega pevskega zbora. Peli bomo sledeče pesmi: Kraljevo znamenje križ stoji; Lepa si, lepa, roža Marija; Pridi molit, o kristjan; Angel Gospodov. Prepojte te pesmi katero prejšnjih nedelj v domači cerkvi ali pri vaji.
 - III. Ob 11. uri tabor. Pozdrav (dr. Josip Leskovar). — Državna himna.
- Govori:
1. Minister dr. Anton Korošec.
 2. Prof. dr. Josip Hohnjec — »Prosvetna zveza«.
 3. Senator dr. Franc Schaubach — »Slovenska straža«.
 4. Mirko Geratič — »Zveza fantovskih odsekov«.
 5. Marica Kramberger — »Zveza dekliških krožkov«.
 6. Akademik Andrej Fidelj — za dijaštvo.
 7. Župan Jože Špindler — »Kmečka zveza«.
 8. Franc Snoj, predsednik Gas. zveze — »Gasilska zveza«.

Tabor bomo zaključili s skupno pesmijo »Hej Slovenci« — nato razhod v organiziranih skupinah.

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Državni in banovinski cestni fond

Ministrski svet je izdal uredbo, po kateri bodo zagotovljena sredstva za izpopolnitev in zboljšanje državnih in banovinskih cest.

Pri Državni hipotekarni banki bosta po tej novi uredbi ustanovljena državni in banovinski cestni fond. Denarna sredstva za oba cestna fonda bodo tvorili redni dohodki in posojila. Državnemu cestnemu fondu pripadajo dve tretjini dohodkov državnega fonda za javna dela.

Novi dohodki za državni cestni fond

Po novi uredbi so predvidene posebne davke, ki se bodo letno plačevale, in sicer: od potniškega avtomobila 200 din, za motorno kolo 50 din, za motorno kolo s prikolico 75 din, za kolo 10 din, za kočijo in vozila na peresih 50 din, za navadna vozila 40 din, za vozila na dveh kolesih 20 din na leto. Državna in banovinska vozila bodo oproščena teh takse. Državni fond bo prejemal tudi dohodke od takse na tuje avtomobile. Te takse se bodo plačevale na osebo in na število kilometrov, prevoženih na našem ozemlju. Višino te takse bo določil minister za zgradbe.

Med sredstva, ki se bodo stekala v državni cestni fond, spadajo tudi dohodki od prodanega materiala in reklame. Pobirala se bo 1% taksa od vseh prodanih posestev ob cestah, in sicer pri posestvih v mestih, ki štejejo preko 5000 prebivalcev do 1000 kv. metrov površine, v ostalih naseljih do 5000 kv. metrov, izven naselij pa se bo od vrednosti prodanih posestev do 10.000 kv. metrov površine pobirala še dodatna taksa pol odstotka. Nadalje se bodo v fond stekale mostnine in drugi taki dohodki.

Dohodki banovinskih cestnih fondov

V banovinske cestne fonde se bodo stekale takse od prekomernega izkoriščanja banovinskih cest, 50% odkupnine za osebno delo, ki jo plačujejo državni in banovinski aktivni in upokojeni uradniki in nastavljeni, 25% odkupnine za osebno delo v smislu zakona o nedržavnih cestah, nadalje vse ostale takse in kazni, ki se nalogajo za razne prekrške šoferjem in drugim vozačem.

Uredba določa tudi uvedbo davka na premije za zavarovanje motornih vozil in drugih prevoznih sredstev kakršnekoli vrste. Ta davek bo znašal 10% letne kosmate premije. Vsi zavodi, tvrdke in poedinci, ki sprejemajo v plačilo omenjene premije, bodo morali najkasneje v dveh mesecih po poteku vsakega koledarskega leta predložiti pristojni banski upravi seznam plačanih premij za zavarovana vozila, ki so registrirana na ozemlju prizadete banovine. Kdor teh seznamov ne bi v redu predložil, bo kaznovan z globo od 50 do 1500 din.

Minister za zgradbe bo izdal o zgornji uredbi poseben pravilnik, ki bo natančno določil, kako se naj razdelijo zbrana denarna sredstva in kako se naj izvajajo dela na cestah.

★

V DRUGIH DRŽAVAH

Enkratna oddaja premoženja za oborožitev na Mažarskem. Mažarska vlada je iz-

dala odredbo o enkratni premoženjski oddaji, ki bi naj osigurala kredite za oborožitev. Kdor posedaja premoženje nad 50.000 pengov, temu bodo predpisali enkratni davek od 5—20%. Vlada upa, da bo zbrala na ta način pol milijarde pengov, katero bo uporabila za vojsko in nabavo orožja.

Novi predsednik sejma (parlamenta) na Poljskem. Zadnjič smo poročali, da je umrl predsednik poljskega sejma dr. St. Car. Za novega predsednika skupščine je bil izvoljen s 114 proti 30 glasovom polkovnik Slavek. S to izvolitvijo je znatno okrepljena skupščina poljskih političnih polkovnikov.

Parlamentarne volitve v Angliji napovedujejo. Na letni konferenci narodne liberalne stranke 22. junija je izjavil bivši notranji minister John Simon, da bodo v Angliji najbrž še pred prihodnjo letno konferenco volitve. Iz te napovedi sklepajo, da bo vlada na jesen ali spomlad razpustila parlament in razpisala nove volitve.

Po končnem izidu parlamentarnih volitev na Irskem. Končni izid državnozborskih volitev na Irskem je tale: De Valera 77 mandatov, Cosgrave 45, delavci 9 in neodvisni 7. De Valera je dobil absolutno večino. Razlika med stranko de Valere in njegovega nasprotnika Cosgravea je malenkostna. Obe stranki sta za čim svobodnejšo Irsko, le da zagovarja de Valera gospodarsko sodelovanje z Anglijo, brez katerega bi Irsko ne mogla živeti. Volitve so utrdile ugled, ki ga de Valera in njegov program uživata med irskim ljudstvom. Predsednikova volilna zmaga dokazuje, da irski narod dočela odobrava de Valerovo politiko, ki je Irsko prinesla po tolikih krvavih bojih in prevratih popolno samostojnost, kakršne niso pred 20 leti junaškemu irskemu narodu prerokovali niti največji njegovi prijatelji. Hhratu je irsko ljudstvo dalo priznanje de Valerovim prizadevanjem, da bi Irsko brez škode za svojo samostojnost gospodarsko in politično sodelovala z Anglijo. Uspeh tega prizadevanja je pred nedavnim sklenjeni trgovsko-politični sporazum med Anglijo in Irsko. Politična posledica tega sporazuma bo prej ali slej združitev protestantskega Ulstera s svobodno irsko državo. Predsednik irske republike de Valera je izdal po volitvah oklic irskemu ljudstvu, v katerem prosi vse stranke, naj mu pomagajo pri izvajanju petletnega gospodarskega in socialnega načrta.

★

SPOR RADI ALEKSANDRETE

Spor radi Aleksandrete med Francijo in Turčijo je počival od 24. januarja 1937 do zadnjih dni.

Novice iz španske državljanske vojne

Sklepi odbora za nevmešavanje

Londonski odbor za nevmešavanje v španske zadeve je stopil po daljšem molku iz zatišja in je prodrla v javnost vest: odbor je sklenil obnovo nadzorstva ali kontrole na španskih mejah. Sklep londonskega odbora se nanaša obenem z obnovo nadzorstva na suhem in na morju, tudi na umik tujih prostovoljcev iz Španije, kojih skupno število znaša 200.000 in bi jih

SPOMENKE ZA BIRMO v veliki izbiri in po ugodnih cenah v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Aleksandreta je mesto z 20.000 prebivalci v Mali Aziji in edino dobro pristanišče na vsej južno-azijski obali. Za Turčijo je mesto edino izhodišče na južno morje in uvozna luka za vse južne turške pokrajine. Za posest Aleksandrete se zanimajo Francozi, ker je tudi za Sirijo to mesto edino prikladna luka.

Po svetovni vojni je dobila Francija nad maloazijsko pokrajino Sirijo pokroviteljstvo. Leta 1936 je hotela Francija Sirijo spremeniti v samostojno državo pod njenim nadzorstvom. Tedaj so se oglasili Turki in so zahtevali, da Aleksandreta z upravnim okolišem, ki šteje 200.000 prebivalcev, ne sme pripasti Siriji, ampak naj jo priklapijo Turčiji ali pa naj dobi avtonomijo. Spor je bil izravnani med Francijo in Turki 24. januarja 1937.

Določili so, da ostane Aleksandreta pod Sirijo, a dobi obsežno samoupravo. Siriji se prepove imeti v tej pokrajini vojaštvo. Vrhovno oblast v Aleksandreti vrši komisar Zveze narodov. Aleksandreta postane za Turčijo svobodna luka.

Ko je ob začetku letošnjega leta vrnila Francija Siriji samostojnost, so bile tamkaj razpisane aprilne volitve. Turčija je ob razglasu volitev radi izgredebov grozila z vpadom z vojsko v Aleksandreto in radi tega sta se zedinili Francija in Turčija, da nadzira parlamentarne volitve v Aleksandreti in okolišir posebna komisija Zveze narodov, ki bi naj zagotovila mirne volitve in preprečila vsako goljufijo.

V deželici Aleksandrete prebiva mešanica plemen. Turki pravijo, da so oni v veliki večini, a Arabci pa, ki so za Sirijo, trdijo nasprotno.

Radi stanja in pravkar v zadnjih dneh poživljenega spora se je vršila 21. junija v Carigradu pod predsedstvom predsednika turške republike Kemala Atatürka štiri in pol ure trajajoča seja turške vlade, na kateri je bil poleg članov vlade tudi načelnik turškega glavnega generalnega štaba. Sklepi turške vlade sicer niso znani, a je spor zaenkrat poravnani. Francoska in turška vlada sta se dogovorili, da bo v aleksandretskem samoupravnem parlamentu od 40 poslancev 22 turških. Spor glede Aleksandrete bo pa končno izravnani šele po volitvah, ko bo treba rešiti ne samo način samouprave, marveč tudi gospodarsko in politično posest te deželice, v kateri se nahaja poleg najboljših luke v tem delu malazijske obale še tudi ležišče petroleja. Verjetno je, da bodo ozir francoske svetovne politike, ki Franciji nalagajo dolžnost, da si pridobi prijateljstvo Turčije, tako močni, da bo Aleksandreta prišla končno veljavno pod trajno nadzorstvo turške države.

bilo mogoče odstraniti v petih mesecih. Sklepom londonske devetorice držav se je priključila celo sovjetska Rusija.

Kakor hitro se je odbor v Londonu zedinil glede obnove kontrole, je izdala francoska vlada odredbe, po katerih so oddelki francoskega vojaštva, ki so bili v zadnjih dneh poslani v Pireneje (pogorje med Francijo in Španijo) popolnoma zaprli francosko-špansko mejo.

Japonsko-kitajska vojna

Povodenj ne bo zadržala prodiranja Japoncev

V zadnji številki smo pisali o strahoviti povodnji, ki je zadela osrednjo Kitajsko radi razliva reke Hoangho, ki nosi naziv »Rumena reka«.

Nesrečna povodej je pričela, ko so dospeli Japonci do mesta Kajfeng, kjer zapusti Rumena reka gorato in hribovito ozemlje in prestopi v široko kitajsko ravnino.

Kakšne posledice bo imela poplava, kako bo vplivala na potek vojne, na gospodarstvo in zdravje, to se bo še pokazalo.

Na prvi pogled je bilo videti, da bodo po povodnji s Kitajci vred hudo udarjeni Japonci za dalje časa prekinili prodiranje in sovražnosti. Zgodilo se je ravno nasprotno.

Japonski zunanji minister general Uga-ki je sporočil v Tokiju zastopnikom raznih tujih držav, da naj računajo z razširjenjem letalskih napadov na Kitajskem in se naj umaknejo vsi inozemci iz okolice vojaških zgradb.

Japonci pa ne mislijo nadaljevati vojne samo z letalskimi bombami, ampak pripravlja general Terauchi novo ofenzivo od Ankinga proti Hankovu po reki Jangceju in vzdolž njenih bregov. Na Jangceju se je razvrstilo od Tatunga do Ankinga 98 japonskih rečnih bojnih ladij ali monitorjev. Vsidrale so se na reki, da bi onemogočile kitajske letalske napade na japonske pre-

vozne ladje, ki prevažajo vojaštvo in vojaške potrebščine od Nankinga proti Ankingu. Ko bodo v Ankingu zbrali potrebno število oddelkov japonske vojske, se bo ofenziva takoj pričela. Japonska vojska bo prodirala deloma po cesti iz Hopeja proti Sinijangu, deloma pa pod zaščito rečnega vojnega brodovja s prevoznimi ladjami po Jangceju navzgor. Doslej so Japonci v Ankingu zbrali štiri divizije vojaštva, 200 tankov in dva polka topništva.

V Hankovu so se začeli Kitajci pripravljati na odločno obrambo. Krog mesta so zgrajeni trije pasovi utrdb.

Japonci pričeli napadati južno Kitajsko

Japonci se bodo lotili z vso resnostjo napada na južno Kitajsko, da osvojijo tolikokrat v našem listu omenjeno trgovsko mesto Kanton. Japonci so že zrahljali s topovi utrdbe otoka Namoa in so obstreljevali z bojnih ladij luko Svatov. Omenjeni otok in pristanišče ležita med od Japoncev zasedenim otokom Amoj in med angleškim velenostom Hongkong. Po topniškem ognju in po bombah iz zraka so se pričele japonske čete izkrcavati na obrežju pri Svatovu. Kitajskim motoriziranim oddelkom gre zahvala, da so pregnali Japonce izpred Svatova, a so se slednji že izkrcali na otoku Namoa.

Med omenjenimi pripravami za splošni naval na Kanton trpi mesto dnevno strašno razdejanja radi bombardiranja iz japonskih bombnikov.

Po katoliškem svetu

Razkristjanjenje po načrtu. V Nemčiji se vrši naprej gonja zoper verske šole, ki so narodnemu socializmu pravcati trn v peti. Dokler se še v kakšni šoli vrši vzgoja za krščanski svetovni nazor, ni nade, da bi ves mladi rod bil prešimjen z idejami narodno-socialističnega vsenemškega svetovnega nazora. Zato predlagajo nekatera strankina službena glasila, naj se v Nemčiji priredijo ljudska glasovanja staršev o vzgoji mladine. Ta glasovanja naj bodo javna. Ni nobenega dvoma, kako bodo ta javna glasovanja po večini izpadla. Kdo bi si namreč upal proti terorizmu gotovih privilegiranih organizacij glasovati po prepričanju in vesti? Ko bodo ta »ljudska glasovanja« po posameznih krajih izvršena, potem naj po predlogu teh distov oblast kar uzakoni to, za kar so ljudje »svobodno« (?) glasovali. Tako ne bo več dolgo trajalo, da bodo vse verske šole spremenjene v ljudske šole narodno-socialistične države. Borba zoper verske šole se je že tudi prenesla na ozemlje nekdanje Avstrije. Doslej so bili v Salzburgu samo dekliški vzgojni zavodi, ki so jih vodile katoliške redovnice. Sedaj se »Zveza narodno-socialističnih učiteljev« trudi na vso moč, da izpodrine katoliške redovnice ter jih nadomesti z osebami, ki bodo zajamčile izključno narodno-socialistično vzgojo. Dunajski Gauleiter Globočnik (kakor dokazuje ime, čistokrven Nemec!) je napovedal, da bo vse šolstvo v bivši Avstriji prevzel narodni socializem. Za verske šole v Avstriji ni več prostora. In kakor v zasmeh je Globočnik dostavil, da narodni socializem s cerkvijo ne bo prišel v mavz križje, dokler

se cerkev ne bo mešala v posle, ki pripadajo pod skrbstvo narodnega socializma, to je — v vzgojo mladine. Če bi se pa kaj takega zgodilo, bi narodni socializem vsako vmešavanje strl. Kakor proti verskim šolam, se vrši boj proti ostankom katoliškega tiska. Na Dunaju je bila Krščanska tiskovna centrala, ki je oskrbovala izdajanje listov Katoliške akcije. Po nalogu državne oblasti je ta tiskovna centrala bila nedavno likvidirana. Vse katoliške organizacije so zatrte.

Telovske procesije so se po Nemčiji vršile ne morda s takšnim sijajem kot prejšnja leta, toda ob izredno veliki udeležbi vseh ljudskih stanov in slojev in z veliko pobožnostjo udeležencev. Službeni krogi kajpak se miso udeležili. Tudi učitelji niso smeli šolske dece voditi na procesijo. Novost je tudi bila naslednja prepoved vojnega ministrstva: Načelo strogega vzdrževanja v verskih vprašanjih izključuje vsako sodelovanje oborožene sile pri procesijah. Vojski, ki želijo svobodno sodelovati, naj se posamič priključijo procesiji ter se potem posamič vrnejo. Vojski, ki sodelujejo pri procesiji, naj se tako uvrstijo, da ne bodo tvorili posebnih skupin. Letos je torej bilo prvič, da se katoliški vojski niso procesije udeležili v strnjениh vrstah.

Človek manj vreden ko živina. Takšna je sedaj cena človeka v Rusiji. Sploh nima nobene cene. Kadar se mogotcem tako zdi, pa napravijo konec stotinam in tisočem ljudi. Kakor poročajo varšavski listi, ki imajo iz Rusije točna poročila, je bilo v Kijevu ustreljenih en dan 217 državnih urad-

nikov, in sicer radi sabotaže in škododelstva. Kijev pa ni izjema. Sličnosti se vršijo širom sovjetske Rusije. V teku so, odnosno se pripravljajo tudi novi procesi zoper diplomate in častnike. Težko in tvegano je danes biti človek v komunističnem raju!

Smrtina žrtev nadziranja cestnega prometa

Anton Kunst, podpoveljniku mariborskih stražnikov, je bilo poverjeno nadzorstvo cestnega prometa. Dne 22. junija zjutraj se je odpeljal podnadzornik Kunst s stražnikom Udovičem na motornem kolesu s prikolico v Slovenske gorice, da bi nadziral izpolnjevanje cestnih predpisov. Pod večer se je vračal preko Sv. Lenarta in Sv. Marjete proti Mariboru. Pred križanjem banovinske ceste z državno v Košakih je dal Kunst zaustaviti motorno kolo, postavil se je na sredino ceste in zaustavljal z dvignjeno roko avtomobile in je pregledoval dokumente avtomobilistov. — Malo pred osmo uro zvečer je pridrvel iz mariborske smeri osebni avto. Šofer je moral zagledati dvignjeno roko inšpektorja v zadnjem trenutku. Potegnil je zavore z vse naglico, avto je zaplesal po cesti in zadnji levi blatnik je sunil Kunsta s tako silo, da ga je vrglo 15 metrov daleč ob dvodelni brzozavni drog. Inšpektor je obležal nezavest s polomljenim prsnim košem, s strto roko in s hudimi notranjimi poškodbami. Avto je šofiral 25 letni Ivan Klug, sin gostilničarja od Sv. Jurija ob Pesnici. Klug in stražnik Udovič sta takoj pohitela k ponesrečencu, sta ga naložila v avto in odpeljala v mariborsko bolnišnico, kjer je podlegel poškodbam ob pol desetih zvečer, ne da bi se bil zavedel Kunst je bil doma iz Obreža pri Središču, star je bil komaj 40 let in zapušča ženo z nepreskrbljenim fantkom. Smrtno ponesrečeni je užival obči ugled to priljubljenost. Služil je 10 let pri mariborski policiji in 10 let pri orožnikih po raznih krajih Slovenije. Pred dobrim letom je postal podnadzornik policijske straže in je bil edini Slovenec, ki je prestal izpit z odlike.

GOSPODINJE!

Navodila za vkuhanje dobite v raznih strokovnih knjigah. Pišite po ponudbo. — Papir in vse druge potrebščine dobite po ugodni ceni pri nas. Radi bi vam postregli. Oglasite se pisмено ali osebno v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru ali Ptuj.

Novice

Nesreče

Huda poškodba vsled padca z ogrodja. Pri prenavljanju mariborske kaznilnice zaposleni 48 letni Boštjan Hameršek je padel z ogrodja. Pri padcu si je zlomil nogo in se je tudi na znotraj hudo poškodoval. Hamerška so prepeljali v bolnišnico.

Smrtno ponesrečila pri iskanju jagnjeta. Na Rogatcu nad vasjo Luče v Gornji Savinjski dolini se je v ponedeljek, 21. junija, zvečer smrtno ponesrečila pri iskanju jagnjeta 16 letna Marija Kosmač iz Luč. Padla je 25 m globoko in ostala na mestu mrtva z razbito lobanjo. Našli so jo šele drugo jutro.

Kaznjenec utonil pri kopanju. Na Breškvarjevem travniku na Barju pri Ljubljani so sušili kaznjenci seno. V oddaljenosti od službujočega paznika sta se podala kopat v Ljubljanično kaznjenca 26 letni Alojzij Cankar, doma iz Polhovega Gradca, in Ferdo Tomšič iz Grosuplje. Sredi Ljubljaniče je prevzel Cankarja strah, kriknil je, zginil pod vodo in utonil.

Velika opekarna zgorela. Na poti z Viča proti Dobrovi pri Ljubljani so v obratu že od leta 1907 Združene oekarne, ki zaposlujejo v sezoni 100 delavcev in so izdelovale do 50 milij. komadov opeke letno. Dne 22. junija zjutraj je postala viška opekarna žrtev požara, ki je eden največjih v zadnjih 50 letih v Ljubljani in okolici. Kakor hitro so opazili požarno nesrečo, so klicali na pomoč iz oekarne, tovarniške in sirene vlakov. Na pomoč so pribrzele vse ljubljanske ter okoliške gasilske čete in je bil v najkrajšem času na delu 12 motork. Ko so gasilci uvideli, da ne bodo mogli oteti glavnega poslopja, kjer je bila velika peč, so se lotili omejitve nesreče, kar jim je tudi uspelo. Obvarovali so glavno strojnico, kjer so razvrščeni glavni stroji. Goreti je pričelo v podstrešju velikega dvonadstropnega poslopja. Tam je bila postavljena velika peč. Spodaj zaposleni delavci niti slutili niso, da gori nad njimi. Grozen je bil pogled na valeči se dim in na plamene, ki so švigali 50 m visoko. Z glavno stavbo vred je uničil ogenj tudi zalogo opeke. Škoda je zelo velika, a bo krita z zavarovalnino, katera znaša pet milijonov dinarjev. Gasilo je 300 gasilcev, gledalcev se je nabralo poleg policije ter orožnikov in najvišjih osebnosti nad 3000. Pri reševalnih delih je bilo nekaj gasilcev ranjenih od ruševih se tramov in so jih prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Glavna stavba viških Združenih opekarn je bila zažgana. Zgoraj poročamo o požarni nesreči, ki je zadela Združene oekarne na Viču pri Ljubljani. Podjetje je po ocenjeni škodi oškodovano za 1.500.000 din. Pojasnjeno je tudi, da je nastal požar vsled požiga iz maščevanja. Ogenj je podtaknil delavec Anton Božnar. Omenjeni je bil zaposlen v opekarni 30 let. Lani 3. junija je bil odpuščen. Odpust iz službe ga je silno potrl. Dalje časa se je z ženo in eno hčerko preživljal kot dninar na kmetih. Nazadnje je dobil zaposlitev v opekarni Stavbne družbe na Cesti dveh cesarjev. V sredo, 22. junija, je ob pol štirih zjutraj tiho vstal in rekel ženi pred odhodom: »Grem v opekarno enega potirjat.« Opoldne je njegova žena pogrešila škatlino vžigalic in stekle-

nico za petrolej. Pod strojnim oddelkom zgorele oekarne so našli tri debele odrezke desk, na katerih je bilo napisano: »Jutri zjutraj ob 4 — Gori! — Božnar Matevž.« Že dopoldne po udušenem požaru so zadeli gasilci na zoglenelo človeško okostje, katerega so se držali kosci mesa. Božnar se je moral splaziti skrivaj v opekarno in se je splazil na podstrešje. Tam je polil tla s petrolejem, zažgal in se še sam obesil.

Razne novice

Nova cestna zveza: Sv. Jakob v Sloven. goricah—Gornji Dol—Polička vas—Šent Ilj. Po dograditvi važne ceste Sv. Peter pri Mariboru—Ložane ob Pesnici se bo lotil mariborski cestni odbor nove zelo važne cestne zveze, ki bo odprla prometu zapadni del Slovenskih goric. Banovina je odobrila načrte nove ceste: Sv. Jakob—Gornji Dol—Polička vas—Št. Ilj. S to cesto bo vzpostavljena zveza z moderno državno cesto Št. Ilj—Maribor. Tudi krediti za začetna dela so že zagotovljeni. Z delom bodo pričeli v najkrajšem času. Z novo cesto bodo uresničene dolgoletne želje prebivalstva v omenjenih krajih.

To so korenjaki! Župan v Kranjski gori na Gorenjskem je predstavil našemu g. banu pet bratov Grilc, ki so skupaj stari 407 let. Petru je 77 let, Andreju 79, Alojzu 81, Matevžu 84 in Janezu 84 let. Peticarica so prave gorenjske grčice in še trdnega zdravja.

Krava povrgla tele s šestimi nogami. Posestniku Barliču iz Drtije pri Moravčah na Kranjskem je te dni povrgla krava tele s šestimi nogami. Telička je v ostalem dobro razvita in zdrava. V napotje sta ji nogi, izraščeni iz hrbtnice sredi telesa, kjer visita navzdol po rebrih. Desna noga je nekoliko krajša in sliči sprednji nogi, dočim je leva daljša ter ima obliko zadnje noge. Izrastka obeh nog se s hrbtnico križata in ju žival ne more sama premikati.

Za kaj ima današnji svet denar in čas?

V noči na 23. junij se je vršila v Njujorku borba za svetovno prvenstvo v boksu. Nastopila sta svetovno znana boksarja: Nemec Maks Schmeling in ameriški zamorec Joe Luis. Boj je trajal samo 74 sekund. V tem kratkem času je pobil črnc Nemca tako do nezvesti, da ni vstal v po pravilih določenem času in je bil proglašen za čisto premaganega. Boj so prenašali po radiju po vsem svetu. V Nemčiji, kjer so bili prepričani o Schmelingovi zmagi, je bilo pričakovanje nove nemške športne slave nekaj narodni praznik. Na javnih prostorih v Nemčiji so bili postavljeni звоčniki. Potek boja so oddajale vse nemške radiopostaje, ki pa niso imele veliko posla. Zgovorni nemški poročevalec na mestu boja v Njujorku je hitro že v začetku druge minute umolknil, ker je njegov kot zmagovalec v naprej razbobnani junak podlegel zamorcu v nekaj trenutkih. Boksarski odločilni borbi je pristostvovalo do sto tisoč gledalcev in med temi sin ameriškega predsednika Roosevelta. Nemški parnika »Europa« in pa »Hamburg« sta pripeljala iz Nemčije v Njujork 2500 Nemcev, angleški veleparnik »Kraljica Marija« pa izredno mnogo Angležev. Računajo, da je posetilo samo iz Evrope najkrajšo prireditev 30.000 rado-

vednežev. Na vstopnini so kasirali Američani nad en milijon dolarjev. Za boj je dobil zmagovalec Louis 600.000 dolarjev, premagani Schmeling pa 150.000 dolarjev. Vsote so menda največje plačilo za enominutno »delo« ...

Ljudska igra »Krucica«, ki jo je napisal Mariborčan Brumen, je dotiskana in je društvom na razpolago v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila in pri avtorju: Brumen, Maribor, Orožnova ulica 2. Društva, sezite po njej!

Obžalovanja vredni slučaji

Roparski napad na vdovelo krčmarico. V Zrkovcah pod Mariborom se je zgodil v noči na 23. junij roparski napad na 66 letno vdovelo krčmarico Nežo Sel. Ob pol dveh v noči sta izdrla dva tolovaja železni križ iz okna gostilniške sobe in sta se splazila v notranjost hiše. Vse sta pretaknila, ker sta stikala za denarjem. Iz gostilniške sobe sta vdrla v vežo in v stanovanjsko sobo čisto same speče krčmarice, ki se je pa postavila razbojnikoma v bran. Med ruvanjem je prepoznala v enem tolovaju nekega fanta, ki je bil pri njej prej uslužben. Kakor hitro je napadena poklicala lopova po imenu, se je prestrašil ter zbežal. Za tem se je pognal v žensko tovariš pobeglega, jo je podrl na tla in jo tolkel z nogami. Z zadnjimi močmi se je iztrgala, zbežala iz sobe in zavpila na pomoč. Prihitela je služinčad in tudi drugi ropar se je moral skriti v noč z urnim pobegom. V Selovo krčmo je bil že pred 14 dnevi izvršen vlom in gre tudi v tem primeru za ista storilca. Orožniki s Tezna pri Mariboru so že zaprli zgoraj omenjenega nepridiprava, ki pa odločno zanika udeležbo. Junaško se borečo Selovo so prepeljali v mariborsko bolnišnico, ker ima strto roko in hujše notranje poškodbe.

Hitro izsledeni tolovaji. V noči so se pojavili v hiši posestnika Franca Greifa v Sp. Dupleku pod Mariborom trije maskirani tolovaji. V stanovanje Franca Sterleka so vdrli skozi okno in so zahtevali denar z naperjenimi samokresi ter pod grožnjo smrti. Prebrskali so vse po sobah. Našli so samo dva zlata prstana, dve obveznici Vojne škode in nekaj gotovine. Skupna škoda znaša 2000 din. O zločinu obveščeni orožniki so osumili nekega mladega moškega, pri katerem so dobili revolver. Pri zaslišavanju je priznal, da je sodeloval pri roparskem vladu v Dupleku blizu mosta. Gre za komaj 18 letnega Ludovika Kelc iz Nove vasi pri Ptuj. Pred kratkim je bil izpuščen iz zapor, ker je pokradel že več koles. Njegova pomagata sta neki Melhior Pinterič iz Maribora in neki Jakob Juhar iz Slov. goric. Tudi ta dva sta zakrivila že več vlovov in tatvin koles. Ušla sta že orožnikom pri Ljutomeru, ko so ju hoteli zaustaviti na nekem cestnem križišču. Tedaj sta odvrгла kolesi in sta srečno zbežala.

Vlom. V Pacinju pri Ptuj je bilo zadnje dni vlomljeno v trgovino trgovca Tobijasa. Storilci so odnesli razno manufakturo in špecerijsko blago. Najbrž so poskušali isti svedrovci z vladu v Ivanjcih, kjer so jih pa še pravočasno prepoznali.

Soseda med seboj. V Vitomarcih pri Sv. Andražu v Slov. goricah je prišlo med sosedom do krvavega obračuna. K posestniku Tekaču je prišel na obisk 35 letni sosedi Jožef Suhač. Soseda sta bila sama v sobi. Komaj sta izmenjala med seboj ne-

kaj besed, že je odjeknil iz izbe strel. Osebe, katere so čule pok, so prihitele v hišo in so našle Suhača nezvestnega v mlaki krvi. Tekoč mu je pognal v vrat revolversko kroglo. Hudo ranjenega so takoj obvezali in je bil prepeljan z rešilnim avtomobilom v ptujsko bolnišnico. Obstreljeni je v bolnišnici 23. junija umrl. Omenjena sosedka sta se med seboj tožarila.

Dalje časa iskan tat žita prijet. V gozdu na Kamenščaku pri Ljutomeru so prijeli orožniki Jožka Stojka z Mote. Očitajo mu štiri vlome, pri katerih je pokradel pšenico, koruzo in druga živila.

Tat odnesel meso in mast. Jožef Pihler, kmet v Ločicah pri Ptuj, je spravljaj zadnje dni seno s travnika. Ko se je vrnil domov, je opazil, da je dobil v odsotnosti nezaželen obisk. Neznani tat mu je sunil vso mast in meso v vrednosti 500 din.

Nenavadna hudobija. V vinogradu Antona Finka v Vešeniku pri Slov. Konjicah so še neodkriti zlobe v noči poškodovale 400 komadov trt s tem, da so uničili šparone. Približna škoda je cenjena na 2000 din za letos. Ker se pa skrajno zlobna poškodba v treh letih ne bo mogla nadomestiti, znaša v celoti preko 6000 din.

Kratko na svobodi. 43 letni delavec iz Pristove pri Šmarju pri Jelšah je presedel pred kratkim sedemletno ječo v mariborski kaznilnici radi kraje. Prvo priložnost v svobodi je uporabil v to, da je izmaknil v noči pekovskemu mojstru Avguštinu Terglavu iz Gaberja pri Celju kolo. V Celju v Cankarjevi ulici je tata na kolesu zaustavil stražnik in ga je pozval, naj mu sledi na stražnico. Zasačeni tat je odvrget kolo in se je spustil v beg proti Zavodni, stražnik jo je ubral za beguncem. Pod Jožefovim hribom je policist dohitel tata, ga je odgnal na stražnico, kjer je priznal dejanje in je bil koj izročen sodišču.

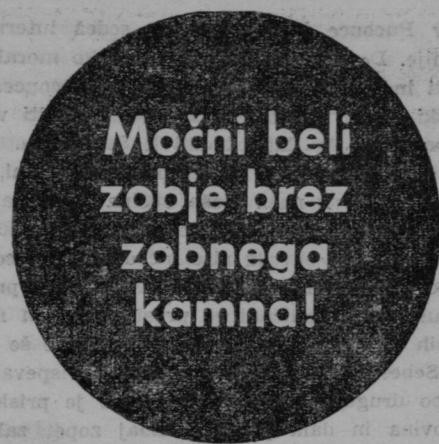
Nevarnega vlomilca so aretirali v Ljubljani. V Ljubljani so prijeli in zaprli na podstrešju hiše Vladimirja Lokarja v Ko-

menskega ulici 30 letnega vlomilca Avgusta Sotošeka iz Podsrede. Sotošek je strokovnjak za vlome na podstrešja in mu očitajo po tej aretaciji 20 nedovoljenih izpraznitev shramb.

Prosluli tolovaj prijet. Orožniki iz Vevč pri Ljubljani so prijeli v Sp. Hrušici v zasebni sobi proslulega tolovaja Ignaca Salaja. Imenovani je star 36 let, rojen v Črensovcih v Prekmurju in se je ukvarjal z vsem mogočim. Nekaj časa je bil krovec, nato čevljar, pozneje trgovski potnik in končno je postal razbojnik. Bil je dvakrat kaznovan radi nekih vlovov na tri leta ječe, vsega pa je prebil po zaporih osem let. Salaj je pobegnil letos 5. januarja kot aretiranec iz splošne bolnišnice v Ljubljani in se je spretno izmikal oblasti. Po pobegu so domnevali, da se je zatekel kam na Hrvaško, a je ostal v resnici v okolici Ljubljane, kjer je bil strah in trepet zlasti vsem in krajem od Ježice proti Sostrem in Lazam. Salaja dolžijo v zadnjem času desetih večjih vlovov, pri katerih se je polastil bogatega plena. Ob aretaciji je presenečeni tolovaj pograbil velik revolver in ga je nameril proti prvemu orožniku. Njegov tovariš je hitro priskočil in iztrgal Salaju revolver iz rok. Razbojnik se je udal orožnikom šele po razorožitvi.

Slovenska Krajina

Sobota. Pri nas je gostovala ljubljanska drama. To je bilo prvo uradno gostovanje naše drame. Sobota je pokazala, da zna ceniti tako visoko ustanovo naše kulture in jezika. Trikrat so gostje nastopili na odru, in sicer z zelo izbranim sporedom. Prvi večer so predvajali Gogoljevo dramo »Ženitev«. Na praznik sv. R. T. popoldan so gledali naši otroci priljubljeno pravljico »Snežulčica«, zvečer pa je imela Sobota priliko videti na odru Nušičevo komedijo »Pokojnik«. Pri vseh predstavah smo imeli priliko slišati lepo dovršeno slovensko besedo in do podrobnosti podano igranje. Dvorana je bila pri vseh predstavah nabito polna. S tem smo naj-

Sargov

KALODONT

proti zobnemu kamnu

bolje pokazali, kako znamo ceniti naše kulturne ustanove in tudi, kako smo potrebni ravno mi ob meji velikega naroda slovenske besede. Drama ni imela pri nas materialnih koristi, saj to ni bil njen namen, imela je pa velik moralni učinek in ravno radi tega smo vodstvu drame kakor tudi igralcem zelo hvaležni. Želimo, da ne bo dolgo, da bomo zopet lahko videli igralce, ki smo jih tako vzljubili.

Šalamenci. Čudno se nam zdi, da hodijo otroci iz naše vasi v dve šoli, in sicer katoličani k Sv. Sebeščanu, luterani pa v Puconce. Tudi naši otroci morajo čutiti politiko. Nekateri prej vsemogoči ljudje so hoteli na vsak način spraviti našo dečo v šolo v Puconce, ker je pri Sebeščanu šolsko poslopje, ki je last katoličanov in dobi cerkev najemnino. Zahtevali so komisijo, ki naj dožene, kam je otrokom bližje, ali k Sebeščanu ali v Puconce. Vsak pameten človek se je temu smejal, ker že otroci vedo, da je k Sebeščanu bližje kot v Puconce. Meriti bi se namreč morala daljava do šol, ne pa morda le do prvih poslopij. In glejte čudo! Dognali so, da

Osem delavcev utonilo v petroleju

V mehiškem Tampicu so pri vrtnanju za novimi petrolejskimi vrelci naleteli delavci na izredno močan izvir, ki je s takšno silo bruhnil na dan, da je bila odprtina v par minutah zalita do vrha. Delavci so se v strahu za življenje zatekli v bližnjo kantino, katero je petrolej kmalu dosegel. Osem delavcev je pri tem utonilo, ostali so se rešili z urnim begom.

Gosli iz papirja

Neki angleški vojak indijske armade, po imenu Herbert Wratten, je naznanil angleškemu patentnemu uradu nenavadni patent. V svojem prostem času v Indiji je v neki samotni garniziji našel možnost, kako bi se dale gosli izdelovati iz papirja. Za ta namen

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz preteklega in sedanje dobe

Nemotena pot ga je ugrela, moči so mu pojemale vsled bolečin. Njegov pobeg se je zavlekel v ure radi počasne hoje in ovinkov, katere je moral delati po polju, ker se le ni upal na čisto odprt kolojov.

Pri dobrih prijateljih

Ves onemogel se je priplazil v pozni noči do vasi Loka na Dravskem polju. Potrkal je pri dobrem znancu. Ta mu je odprl in se ga je tako prestrašil, da je na glas zakričal pri prvem pogledu na nočno strašilo v nenavadni obleki. Šele Jurijev prosi glas je prijatelja spomnil nedavne aretacije poznega gosta, ki išče najbrž pomoči ter kritja pred zasledovalci. Spustil ga je v hišo. Begunec se je zgrudil za peč in niti govoriti ni mogel radi šklebetanja zob. Znanec ga je okrepečal z žganjem ter čajem, ga spravil v posteljo in šele izpod tople odeje je Jurij povlekel v presledkih, kako so ga že imeli zaprtega in je zaenkrat srečno pobegnil iz bolnišnice. Razlagal je, da si ni upal na materin dom v Rošnje radi

25

orožnikov, kateri ga bodo že koj drugi dan na vse zgodaj tamkaj iskali. Zavlekel se je z zadnjimi močmi v sosedno Loko, kjer se mora odpočiti vsaj nekaj dni ter dobiti drugo obleko.

Orožniška patrulja je pretaknila drugo predpolno dne za beguncem vso Rošnje. Nikdo ni vedel povedati, da bi se bil iskani zatekel tjakaj. Na srečo orožnikov v sosedno Loko ni bilo, ampak so zavili v Šentjanski gozd, kamor bi se resno preganjani človek skril najlažje.

Jurij se je nemoteno odpočival v Loki dva dni in si hladil s previtki nič dobrega obetajoče rane. Dobrosrčni gostitelj mu je izprosil pri sosedih obleko. V navadnega poljanca oblečen je odšel po dveh dneh na večer v Starošince. Tam se je nameraval ali pozdraviti ali pa umreti pri dobrih ter usmiljenih ljudeh.

V njemu dobro znani vasi je kmalu preprosil nekega posestnika, da mu je dal zatočišče, dokler se ne pozdravi. Jurij je ostal v bolniški postelji v Starošincih celih deset tednov. Usmiljeni Samarijan mu je kupoval v mestu zdravila, s katerimi si je izpiral rane. Dobival je izdatno hrano, premagal je kljub jetičnosti vnetje in rane so se mu začele celiti brez vsake zdravniške pomoči.

je v Puconce bližje, kjer je sedež luteranske župnije. Dognali so, ker so pač tako morali dognati in otroci so bili dodeljeni v Puconce. Katoliški starši pa otrok niso hoteli pustiti v Puconce in so še dalje hodili k Sebeščanu. Šalamenci so takrat še pripadali puconski občini, zdaj pripadajo že k naši. Naša občina je takrat zahtevala od puconske občine prispevek za katoliške otroke, pa seveda niso nič dobili, ker so pač otroci dobili njihov šolski okoliš in lahko pridejo v Puconce. Katoličani so prosili na vseh merodajnih mestih, da naj ja pustijo otroke še dalje pri Sebeščanu, da bodo tudi sami prispevali, če ne bo drugega izhoda. Na pomoč je priskočila banovina in dala podporo. Zdaj zopet zahteva puconska občina prispevek od naše občine za luteranske otroke. Cel babilon je že vse skupaj. Edini izhod je, da bi se naj sedaj oblast pobrigala, da bi bili otroci iz šalamenec dodeljeni naši šoli, ker itak pripadajo tudi pod našo občino, in katoličani pod našo župnijo. Naj se še enkrat premeri razdalja, prepričani smo namreč, da sedaj oblast ne bo merila s političnimi metri.

Vestnik ZAKS

Iz delovanja ZAKS

Zveza absolventov kmetijskih šol, posebno pa mariborska podružnica zveze, je nad vse lepo sprejela zastopnike češkoslovaških kmetijskih organizacij, ki so dne 21. junija zvečer v št. Ilju prekoračili državno mejo. Na meji sta jih čakala zastopnik zveze in zastopnik mariborske podružnice, ki sta jih spremljala v Maribor, kjer so brate Čehje sprejeli ostali odlični zastopniki mesta Maribora in društev, kakor tudi številni člani ZAKS. Dne 22. junija je za brate Čehje daroval sv. mašo na Slomšekovem grobu g. ravnatelj Hrastelj. Po ogledu vinarske šole, kjer jih je pogostil g. ravnatelj Priol, so se bratje Čehi v spremstvu zastopnika ZAKS in zastopnika banske uprave podali v Ptuj, kjer jih je slovesno sprejela ptujška podružnica ZAKS. Iz Ptuja so se podali gostje v Ormož, kjer jih je pogostila ormoška podružnica ZAKS, na kar so se izletniki podali na Hrvaško in dalje proti morju. Za mladiške mednarodne dneve pridejo v Ljubljano,

na kar se preko naše lepe Gorenjske vrinejo v svojo domovino.

Tovariši absolventi, ki se zanimajo za prakso v Nemčiji, se naj obrnejo na zvezo v Ljubljano, kjer dobe podrobnejša navodila. Na razpolago je še nekaj mest.

Cez par dni bo seja ožjega odbora ZAKS, na kateri se bodo brezpogojno črtali tisti, ki svojih obveznosti s tem, da bi plačali članarino, niso izpolnili. Kdor članarino res še ne more plačati, se naj vsaj pismeno opraviči, da bo to storil. Blagajnike podružnic pa pozivamo, da članarino, ki so jo pobrali, takoj nakažejo zvezi.

Ormoška podružnica ZAKS priredi 3. julija celodnevni izlet z avtobusi v Prekmurje. Voznišna znaša za člane ZAKS s člansko izkaznico 30 din, za nečlane 40 din. Kdor se želi izleta udeležiti, naj omenjeni znesek vsaj do 1. julija nakaže blagajniku Rajh Francu, logarju pri Veliki Nedelji. Podrobnejša navodila o izletu daje tajnik Avgust Podgoršek, oskrbnik, Velika Nedelja.

Predsedniki, tajniki in blagajniki podružnic Prevalje, Slov. Konjice, Slov. Bistrica, Ptuj, Ormož, Ljutomer ter Jarenina se strogo obvezno pozivajo na okrožno sejo, ki bo 17. julija ob 9. uri dopoldne v prostorih Gambrovnove restavracije v Mariboru. Dnevni red: Izvolitev okrožnega odbora, izdelava načrta bodočega dela in raznoterosti.

Vsi člani ZAKS se pozivajo, da pri proslavitvi 20 letnice osvoboditve Maribora sodelujejo. Priprave za proslavitev vodi tov. Doberšek Tit, na katerega se je obračati po navodila. Kot zastopniki kmečkega stanu moramo pokazati na ta dan dostojno, pristno kmečko življenje. Kako se bo to izvedlo, se informirajte pri omenjenem tovarišu.

Zasliševanje pred sovjetsko čeko

Po varšavskem »Meču« prinaša »Golos Rossii« v Zofiji poročilo inozemskega strokovnjaka, ki je prišel pred sodišče razvpite Čeke ali tajne policije. Če Čeka že tuje državljan tako pritiska, potem ni čud-

no, če ruske državljane spravlja ob pamet, da namišljene grehe priznajo. Poročilo se takole glasi:

V sobi, kamor so me pripeljali na zaslišanje, je sedel preiskovalni sodnik. Na desni in levi od njega sta sedela dva njegova pomočnika. Prigovarjali so mi, naj priznam, da sem agent nemške tajne policije Gestapo. Jaz sem vkljub vsem grožnjam trdil, da tega ne priznam. Ker so videli, da se ne vdam, so molčali. Potem je eden izmed pomočnikov sodnika vrgel žveplenko na tla ter mi je ukazal, da naj jo pobrem. Jaz sem se nagnil, da bi to storil, a v tem trenutku je padel strašen udarec po tilniku. Pred očmi se mi je potemnelo in padel s n.

K zavesti sem zopet prišel, ko so mi pljusknili v lice kupico hladne vode. Skušal sem lice obrisati z robcem. Tedaj pa mi je eden izmed pomočnikov sodnika pljunil v obraz. Enkrat — in še drugič. Jaz nisem več vzdržal in sem ga napadel s pestjo. Na to so — kot je bilo vidno — čakali. Planili so name in so me kruto tepli. Ko sem padel, so me suvali z nogami.

Nato so posadili inženerja v ječo prve kategorije, kjer je stala voda do gležnja. Dnevno je dobil 60—70 gramov kruha in vode.

Po preteku sedmih dni so me zopet poklicali na zaslišanje. Grozili so mi in me silili, da naj priznam svojo zvezo z Gestapo. Ker jim nisem izpolnil želje, so me neusmiljeno tepli.

Nazadnje, ko je inženjer predsedel mesec dni v ječi druge kategorije — suh pod, deska za spati in 70 dkg kruha na dan — so ga poklicali na tretje zaslišanje.

Pred zaslišanjem so mi dali dober obed: kokošjo juho, pečenko in kompot. Ko sem obed končal, je preiskovalni sodnik zopet zahteval, da priznam zvezo z Gestapo. Jaz sem mu povedal v obraz, da se ne dam kupiti z dobrim obedom in da tega nikdar ne bom priznal.

Tedaj so me posadili na poseben stol z visokim prislonom. Sedeti sem moral mir-

Deset tednov je precej dolgo. V tem času tudi orožniki niso držali križem rok. Prepatruljirali so vse dravskopoljske goščave, v naseljih pregledali sumljive hiše ter najbolj skrivna pribežališča — a vse zaman! Precej hudo ranjeni ter oboleli begunec se je tako skril pred oblastjo, da ni zapustil nobene sledi in ni znal nikdo povedati, katero smer si je izbral za pobeg. Po tolikerih brezuspešnih iskanjih in povpraševanjih so javili orožniki sodišču, da se je moral Jurij Potočnik zateči in skriti kam na Hrvaško, kjer ga bo mogoče najti čez dalje časa.

Vse orožniške pogone je srečno preстал v Starošincih se zdraveči ponarejevalec in se je toplo zahvaljeval gostitelju, kateri je tvegala zanj za slučaj izsleditve hudo kazni. Najbrž v vasi sami ni znal nikdo za Jurija, razen onih, ki so mu stregli. Ti slednji so skrbno molčali, koga skrivajo in mu pomagajo do zopetnega zdravja.

V Starošincih se je zgodilo samo enkrat, da je zavohal Jurijevo skrivališče neki živinski barantač. Od Potočnikovega gospodarja je imel na posodo vole ter par tisočakov. Grozil je z ovadbo, ako mu zaščitnik zločinca ne spregleda dolga in ne prepusti za vselej volov. Ogroženi dobričina je peljal izsiljevalca k Juriju. Pogled na prepadeni obraz ranjenca je na-

silneža tako presunil, da se je začel prijazno pogovarjati z Jurijem, ponudil mu je tobaka in mu je obljubil pri odhodu kurjo pečenko, da bo poprej okreval in si opomogel. Celo ta je molčal liki grob in je pošiljal oslabelemu bolniku vse mogoče pribojške v nadi, da se bo že spomnil nanj, ko se bo pocelil in se zopet posvetil ponarejanju.

Ljudski glas o Juriju

Ko je bil Jurij Potočnik po preteku desetih tednov toliko pri moči, da je lahko vstajal s postelje in je hodil po sobi, so se že bili tudi orožniki umirili. Vse Dravsko polje je domnevalo svojega najbolj brihtnega rojaka kje med Hrvati. Znanci so si ga želeli v svojo sredino. Govorili so očito, če se vrne, ga bodo znali skriti, da ga ne bo izsledilo nobeno še tako bistro orožniško oko.

Posrečeni in najdrznejši Jurijev pobeg je obdal mojstra z vencem občudovanja. Ljudje so raztrosili o njegovem junaštvu mnogo več, nego je bila resnica. Postal je pravi ljudski junak in dobrotnik. Jurij ni kradel, ni pobijal, le denar je delal in ga je hotel deliti med poljanske siromake. Tako početje vendar ni bil noben greh v očeh navadnega človeka! Pri delu na njivah in travnikih si je pripovedoval

je uporabljal zavijalni papir nabojnih zavitkov. Nekatere izmed gosli, ki jih je tako izdelal, imajo čudovit zvok cremonskih instrumentov. Strokovnjaki pravijo, da utegne ta izum ustvariti prevrat v izdelovanju gosli. Za izdelavo enih papirnih gosli bo rabil izvežban delavec okrog 40 ur. Izdelava s stroji ne prihaja v poštev.

Največja ura na svetu

Največjo uro na svetu so postavili na 267 metrov dolgem peronu glavne postaje v Lipskem. Njen kazalnik ima premer 2,70 m. Na tej postaji, ki je največja v Nemčiji, je 200 ur in vse so priključene na uro, katere tek urejajo vsako jutro po nekem Morseovemu znaku iz Berlina. Vseh teh 200 ur poganja elektrika.

no, ne da bi se premaknil. In če sem to storil, sem dobil takoj udarec po glavi ali po licu. Po bradi so me topli s pestjo ali pa po nosu. Hrane nisem dobil nobene.

To je tako imenovano izpraševanje zatoženca z mučenjem na stolu. Pri meni so bili trije uslužbenci Čeke, očitno so čakali na moje priznanje z Gestapo. To zaslišanje se je končalo s hudim tepenjem, po katerem so me skoraj mrtvega prenesli v bolnišnico, kjer sem se zdravil dva tedna.

Tako je poročal nemški inženier uredniku lista »Meč« v Varšavi. To poročilo prinašamo zato, da bodo naši čitatelji vedeli, kako Čeka hoče od nedolžnih ljudi izsiliti priznanje hudodelstva, katerega si je sama izmislila.

A. K.

Naši rajni

Legen pri Slovenjem Gradcu. Materi zemlji smo izročili zemeljske ostanke rajne blage gospe Marije Rotovnik, rojene Vodovnik in po domače Logarjeve matere. Blagopokojna je dočakala 70 let in je bila radi hude bolezni dobrih šest let priklenjena na bolniško posteljo. Vse trpljenje je prenašala z občudovanja vredno potrpežljivostjo in popolno vdanostjo v voljo božjo. Logarjeva mati je v 45 letih vzornega za-

Rajna M. Rotovnik je širila 40 let dobro slovensko časopisje.

konskega življenja podarila življenje 13 otrokom, od katerih jih je umrlo pet v zgodnji mladosti. Ostalih osem pa je vzgojila tako vzorno, da so zgled dela za svoj lastni dom in v javnosti. Od osmih otrok je šest deklet, katere so že vse prav dobro poročene in so tudi najboljše matere, saj so bile deležne poleg najboljše vzgoje v domači hiši pod materinim vodstvom tudi vzgoje in izobrazbe v naših krščanskih organizacijah. Logarjevi materi so ostali otroci prav iz dna duše hvaležni za pravo odgojo in so porabili vsako priliko, da so se oddolžili dobri mamici s po-

gostimi obiski ob njeni bolniški postelji. Poleg vseh drugih čednosti prave slovenske kmečke matere je dičila Logarjevo mamo zavest, da je tudi žena poklicana v to, da širi krščansko časopisje in skrbi za naročbo na dobre liste v svoji lastni hiši. Nad 40 let je bil »Slov. gospodar« pod umno roko rajne vsakotedenski prijatelj ter svetovalec Logarjeve hiše. Po velikem trudu in trpljenju umrli materi bodi Vsemogočni večni plačnik za vse njene neštne dobrote, katere je delila po okraju — globoko užaloščeni Logarjevi hiši pa naše iskreno sožalje!

Eden ustreljen in trije ranjeni

V eni noči je doživela okolica Slov. Bistrice kar tri krvave zločine, ki so dejanja brezprimerne drznosti dveh razbojnikov.

Smrtna žrtev

Zadnjo soboto, 25. junija, krog pol ene v noči sta vdrla dva našemljena neznanca v Kalšah nad Zg. Polskavo v hišo posestnika Romana Ačko. Ropot je prebudil mladega otročiča. Ačkova žena je prižgala luč, da bi umirila otroka. Luč je prese-netila tolovaja. Stopila sta v spalnico ter zahtevala od Ačka pod pretnjo smrti denar. Hišnemu gospodarju je le uspelo, da je ušel skozi vrata in se je pri hlevu obo-rožil z vilami. Ko se je vrnil in pogledal v hišo skozi okno, je eden oddal strel, krogla je zadela Ačka v čelo ter je obležal na mestu mrtev. Pri pogledu na smrtno žrtev sta roparja zbežala v noč.

Napad na spečega krojača

Iz Kalš sta se umikala tolovaja kar po cesti skozi Zg. Polskavo. Naletela sta poleg pošte na v travi spečega krojača Julija Karbant. V spanju sta navalila nanj in sta zahtevala od njega med udarci denar. Prebujeni in preplašeni revež je izročil, kar je imel pri sebi — dva in pol dinarja. Razbojniški surovini sta krojača hudo pretepla, ga osuvala s čevlji in jo odku-rila.

Junški viničar

Iz Polskave sta šla neznanca proti Framu. Srečala sta viničarja Martina Fideršek, ki je šel zgodaj kosit. Tolovaja sta hotela tudi on njega imeti denar. Viničar se je postavil po robu s koso. Roparja sta oddala dva strela in viničar se je zgrudil, dvakrat zadet v obraz. Ranjenega sta lo-pova oropala za nekaj dinarjev.

Tretji roparski napad

Blizu Rač sta srečala roparja Vincenca Duha, posestnika s Pobrežja pri Mariboru. Na sejem v Ptuj je gnal dva para volov. En vol je bil bel, trije pa pšenične barve. Duha sta se lotila neznanca kar s kroglo in sta ga zadela v vrat. Ranjenemu sta izmaknila listnico s 70 din, potegnili sta mu poročni prstan z roke in sta od-gnala vole, katere so pozneje našli v bližnjem gozdu.

Domneva o krivcih

V soboto zjutraj se je raznesla žalostna novica o treh roparskih napadih v eni noči kakor blisk od Slov. Bistrice do Maribora. Orožniki s Pragerskega so hitro alarmirali vse sosedne postaje, katere so se lotile z vso vneto izsleditve krivcev pod vodstvom poveljnika dravskega orožniškega polka polkovnika Barleta iz Ljubljane.

1200 golobov pismonoš zgorelo

V vlaku, ki je vozil iz Northamptona v London, je začel iz doslej še neznanega razloga goreti vagon, v katerem so prevažali 1200 golobov pismonoš. Vse ptice so zgorle in stvarna škoda je velika. V drugih vagonih je bilo še 20.000 golobov. Vlak so ustavili in vse ptice izpustili, da so se vrstile na domačo farmo v Northamptonu. Golobi so bili namenjeni na neko tek-movanje.

Oglasi

v »Slov. gospodarju« imajo

najboljši uspeh!

moški in ženski svet marsikatero o Juriju Potočniku, ki je vztrajal s svojo ponarejevalno spretnostjo med njimi trpini. Vsi bi bili lahko z njim vred premožni in srečni, ako bi ga ne preganjala oblast kakor divjo zver ali najbolj zlobnega in brezsrčnega roparskega razbojnika!

Med takimi in podobnimi ljudskimi govoricami je zapustil Jurij svojega velikega dobrotnika v Starošincih in je začel romati po vaseh Dravskega in Ptujškega polja.

Zopet skupaj z mojstvom

Po odhodu iz Starošinc se je zadrževal Jurij pri Sv. Kungoti proti Ptuj pri nekem posestniku dva meseca, pri njegovem sosedu pa šest tednov. K Sv. Kungoti si je dal pripeljati na vozičku vso ponarejevalnico. Kolikor so mu dopuščale moči, je bil pridno na delu. Tjekaj so zahajali k njemu razni prijatelji in znanci z vabili, naj pride k njim, kjer mu bo še boljše ter bo bolj skrit in na varnem.

Koliko in kake potvorbe je predal Jurij prometu iz Sv. Kungote, ni znano. Sigurno je, da ga sicer dobri kmečki ljudje niso gostili zastonj, ampak jim je že moral odriniti kaj bolj izdatnega papirnatega denarja.

Za Jurijevo bivanje pri Sv. Kungoti je zaznal njegov učitelj Franc Rupnik. Večkrat ga je obiskal. Razlagal mu je na dolgo in široko, kako se ne čuti nikjer več varnega. Ljudje govorijo preveč o njem, ga nadlegujejo in nekateri delomržni stepuhi so mu že grozili kot tujeu z ovadbami. Moral jih je odpraviti pomirjevalno s kakim večjim ter pisanim metuljem.

Jurijevo prebivališče pri Sv. Kungoti se je zdelo Rupniku toliko varno, da si je znošil počasi tja svoje plošče s posnetki bankovcev po 100 din, več cinkastih plošč in eno celo knjigo, v kateri so bili shranjeni na pol in čisto izdelani falzifikati po 100 din, 50 in 10 dolarjev.

Za Potočnikovo bivanje pri Sv. Kungoti orožniki sploh niso zvedeli. Čudno se jim je le zdelo, da ima tamkaj toliko opravka Rupnik, katerega so imeli že dalje časa na muhi kot zelo sumljivega podeželskega fotografa. Orožniške patrulje so vestno povpraševale Kungovčane, če ima Rupnik pri njih res toliko posla s fotografiranjem. Pretkani kmetje so jim kazali fotografske posnetke raznih tamošnjih oseb, katere je bil porazdelil osumljeni zastonj po hišah, da bi otrese s sebe vsak prah krivde.

(Dalje prihodnjič)

Koj po zaznanju kar treh napadov je padel sum krivde na proslulega vlomilca Črepinka, ki je pred tedni pobegnil iz mariborske kaznilnice.

Omenjeni je izučen slikar. Svobode se

mu je zahotelo, ko je slikal kot kaznjenec na Meljskem hribu nad Mariborom neko zasebno stanovanje.

Črepinkov tovariš je najbrž pobegli kaznjenec in vlomilec Babič.

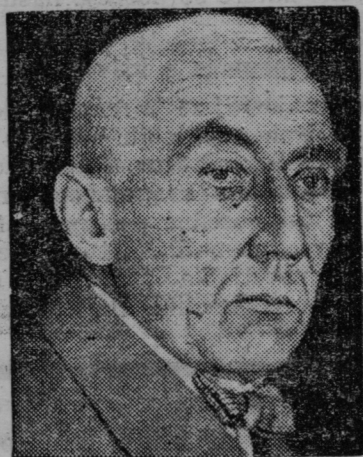
Peter Rešetar rešetari

Kresna noč. Kresna noč ima čudno moč. JNS-ari tega niso vedeli in so to šele pred tremi leti izvedeli in so se tega komaj sedaj zavedeli. Zato so si za letos nabrali praprotnega semena in so legli pod bukev, da bi slišali, kaj prinaša kresna noč. In glejte, čudo se godi: Vse JNSarsko časopisje piše o velikih uspehih vlade JRZ! Čudovito — na kresna noč!

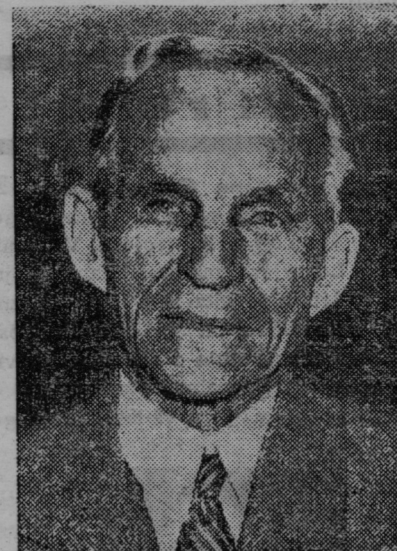
Pravljica. Nekoč je živel neki Jeftič, ki je mislil, da je izvoljenec vsega naroda, bil pa je samo ftič s tujim perjem. Ko je perje odletelo, tudi je ftič prenehal biti ftič.

Športne vaje JNS. JNS me je povabila, da naj z mlado JNS izvršim nekaj najbolj potrebnih športnih vaj. Izvršil sem delo takoj. Prvi dan tečaja je bil tek v JRZ — vsi so bili prvi; drugi dan tečaja je bil skok preko ovir starih predsodkov strankarstva — vsi so preskočili; tretji dan smo metali, in sicer tako zvana načela JNS s Pohorja v Dravo — vsa načela so šla po vodi; četrti dan smo plavali — pa so vsi videli, da se ne da več playati proti toku mogočne JRZ. Zato smo plavanje obrnili in vaje so v celoti uspele. Sedaj pričakujem nagrado od stare JNS.

Maček na odmoru. Moral je na odmor, ker je postal silno utrujen, ker je mislil vsak dan iti v Beograd in to je daleč!

General Krejčí, generalštabni načelnik čehoslovaške vojske, ki je uvedla 3 letno vojaško dolžnost

Henry Ford, ameriški avtomobilski kralj, bo obhajal 30. julija 75 letnico

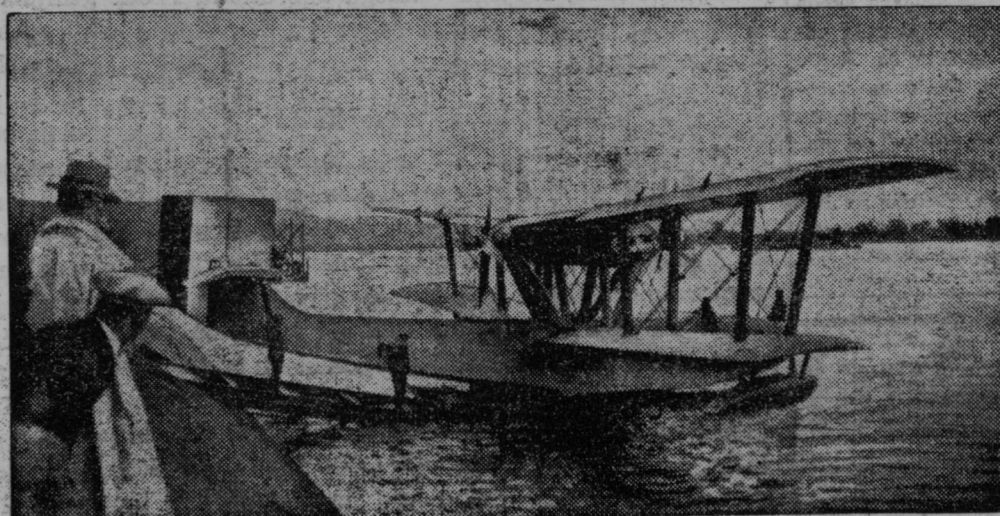
Raziskovalni ekspedicijski južnega tečaja Norvežan Roald Amundsen je smrtno ponesrečil 18. junija 1928, ko je odletel proti severnemu tečaju, da bi pomagal ponesrečeni italijanski odpremi pod poveljstvom generala Nobile.

Ruski profesor Samoilovič je rešil pred desetimi leti ponesrečeno Nobileovo severnotečajno odpremo z ledolomilcem »Krasina«.

Povodenj kitajske Rumene reke

Vodno letalo »Latham«, na katerem se je podal pred 10 leti Amundsen proti severu, da reši ponesrečene Italijane in se ni več vrnil.

Dopisi

Sv. Rupert v Slov. goricah. V »Slov. gospodarju« z dne 22. junija smo objavili notico o občinskih volitvah. V naši pisarni sta se zglasila dva zastopnika kandidatne liste Zelenik, češ, da ta lista ni bila lista JNS, da so tudi to listo volili skoroda sami pristaši JRZ, ki so le iz krajevnih ozirnov postavili svojo listo. Ker mi krajevnih razmer ne poznamo, smo obljubili, da bomo objavili to v listu, da pristašev JRZ, ki so volili listo Zelenik, nismo hoteli žaliti. Krajevna organizacija JRZ bo gotovo toliko uvidevna, da bo vse svoje pristaše zopet zbrala v en krog in da ne bodo veseli tisti, ki so upali na tak način se vgnezditi pri Sv. Rupertu. Le vkup držimo vse dobro misleče!

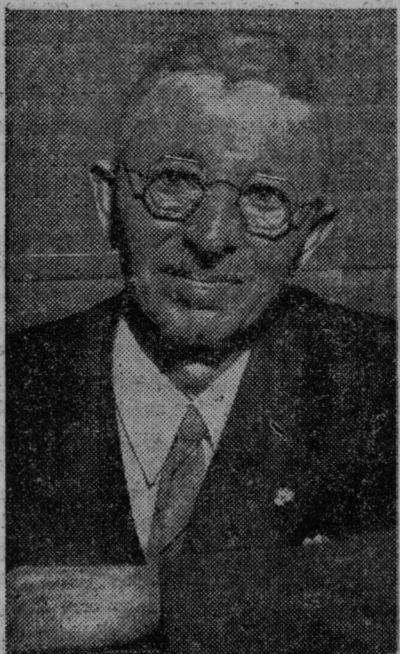
Ptujska gora. Slovenska javnost z zanimanjem spremlja ohranitev zgodovinskega spomenika in največjega romarskega svetišča na štajerskem, cerkve Matere božje na Ptujski gori. Čez leto dni so trajale priprave. Popravila so velika, treba je bilo mnogo priprav. Ker so nujna, se je z delom

začelo z zaupanjem na božji blagoslov in Marijino pomoč, ki naj bi naklonila srca častilcev, da oni sedaj s svojimi prispevki pomagajo ohraniti svetišče Njej, ki je nam že toliko pomagala. Močna gotova stavba Marijinega svetišča se sedaj temeljito popravlja. Res je, da bo popravilo trajalo več let, kar bo v veliki meri odvisno od darovanih prispevkov. Z deli pri strehi smo že začeli. Ko so v petek po prazniku sv. Rešnjega Telesa začeli z odkrivanjem strehe, so neštevilni netopirji pri neljubi dnevni svetlobi zapuščali svoja dosedanja prebivališča.

Vojnik pri Celju. V nedeljo, 3. julija, ob 19 h slavila naša fara vesel dogodek. Imeli bomo sprejem novomašnika, našega farana Klančnik Ernesta. Za sprejem bo vprizorila naša igralska družina v Vojniku po večernicah istega dne ob 20 »Misterij sv. maše«, in sicer na prostem pred farno cerkvijo. Na poseben način zgrajen oltar, električni napisi, razsvetljava farne cerkve, oblačila svetopisemskih oseb bodo misteriju dali posebno lepe slike.

Združene ameriške države so pozidale pri Los Angeles za 1,2 milij. dolarjev veliko novo kaznilnico, ki je obdana od 4 stražnih stolpov, od katerih vidimo enega na sliki.

Brat čehoslovaškega predsednika Beneša je v Milwaukee v Zed. ameriških državah mizarški mojster. John Beneš je na potu v Evropo, da obišče svojega brata, s katerim se že nista videla 50 let.

Za 300 letnico rojstva Dona Perpignan, ki je začel prvi izdelovati francoski šampanjec, je izdalo francosko pošto ravateljstvo posebne znamke z dekletom v narodni noši iz šampanjske pokrajine.

Nastop jezdeca, domačina iz Alžira v severni Afriki, na londonski olimpijadi.

Italijanski kralj Viktor Emanuel je obiskal rojstno hišo Mussolinija v Predapio.

V francoskem pristanišču Boulogne so postavili spomenik kot spomin na prve angleške vojaške, ki so tukaj stopili v svetovni vojni na suho, da pripomorejo Francozom do zmage.

Princezinja Teru, najstarejša hčerka japonskega cesarskega para, po obisku svetišča v Tokio, ki je posvečeno spominu padlih vojakov.

Pričetek mladinskega tabora v Ljubljani

Mednarodni mladinski tabor v Ljubljani je pričel v nedeljo, 26. junija, s slovesno otvoritvijo razstave Prosvetne zveze, katero je otvoril g. prosvetni minister dr. Magarašević.

Po prihodu prosvetnega ministra v Ljubljano

G. prosvetni minister dr. Magarašević se je pripeljal v Ljubljano z brzovlakom v nedeljo ob 8 zjutraj. Na kolodvoru so ga pričakovali odlični zastopniki banovine z banom dr. Natlačenom, predsednik Prosvetne zveze dr. Lukman in predsednik Zveze fantovskih odsekov s četo slovenskih fantov ter s skupino mladenk.

Mladina je priredila g. ministru Magaraševiću in ministru dr. Kreku, ki se je pripeljal z istim vlakom, prav navdušen in pristrčen sprejem. Po pozdravu je pregledal minister častno četo slovenskih fantov. Dekleta so izročila tudi ministru dr. Kreku in njegovi soprogi lepa šopka.

G. ministra, ban in drugi odličniki so bili navdušeno pozdravljeni tudi od zbranih ljudskih množic.

G. prosvetni minister je ob 10 dopoldne obiskal v spremstvu predsednika Prosvetne zveze dr. Lukmana in drugih Stadion, kjer je bil sprejet in pozdravljen ob vходу od predsednika pripravljalnega odbora za mednarodni mladinski tabor, g. Hvaleta. G. Hvale je razkazal visokemu gostu Stadion z raznimi napravami. G. minister je izrazil občudovanje nad Stadionom. G. ministra so posebno zanimala proste vaje naših članov in pa češke vrste na orodju, ki so jih ravno izvajali.

Otvoritev razstave PZ

V nedeljo ob 11 dopoldne je otvoril prosvetni minister v frančiškanski dvorani razstavo Prosvetne zveze. Otvoritve se je udeležilo poleg obeh ministrov izredno veliko število zastopnikov najrazličnejših kulturnih ustanov in organizacij.

Pred otvoritvijo je pozdravil zbrane navzoče predsednik PZ dr. Lukman z uvodnimi stihmi Simona Gregorčiča, s katerimi je poslal leta 1882 prvi zvezek svojih pesmi med svoj narod. G. predsednik se je nato brzojavno poklonil kralju, namestniku knezu Pavlu in pokrovitelju PZ, kraljeviču Andreju. Po prečitanih brzojavih na najvišja mesta je g. govornik izrazil posebno veselje, da lahko pozdravi g. prosvetnega ministra, ki je s svojo navzočnostjo posebno povzdignil začetno prireditev mladinskega tabora. Za ministrom dr. Magaraševićem so bili deležni predsedničkovega pozdrava g. minister dr. Krek in vsi številni drugi odlični gostje.

Nato je stopil pred navzoče g. zastopnik bana, načelnik prosvetnega oddelka banske uprave dr. Sušnik in je izrekel Prosvetni zvezi k njenemu 40 letnemu plodnosnemu delovanju najlepše častitke. Govornik je orisal vse ogromno delo PZ od njenega početka do danes, ko štejeta ljubljanska in mariborska PZ okrog 500 edicij in je želel Zvezi vse najboljše za prihodnost.

Razstavo PZ je otvoril g. prosvetni minister. Poudaril je v kratkem nagovoru, da mu je zelo ljubo, ker odvarja razstavo, katere nazorno kaže delo ustanove, ki bi

naj služila kot vzor za vsa bodoča pokolenja Srbom, Hrvatom in Slovincem. Spomnil se je rajnega dr. Jan. Ev. Kreka in ostalih mrtvih in živih sodelavcev PZ.

Po govoru g. ministra je prosil g. načelnik razstavnega oddelka g. dr. Pirc navzoče, naj si ogledajo pod njegovim vodstvom razstavo.

Slovesen sprejem bratov Čehov

Prihod posebnih vlakov s češkoslovaškimi Orli, Orlicami ter udeleženci ljubljanskih mednarodnih mladinskih prireditev je bil najavljen na Štajerskem zelo zgodaj zjutraj v nedeljo, 26. junija. Vkljub rani uri so se pripravili na pozdrave že Ormožani in Ptujčani, glavni sprejem in pozdrav pa je bil na Pragerskem.

Vlaki so pripeljali žalibog skoro s triurno zamudo in so se ustavili v Ormožu ter v Ptuj samo za nekaj minut. Kljub zamudi je vztrajalo nekaj sto ljudi na omenjenih postajah, da je sprejelo in pozdravilo brate iz Češkoslovaške.

Na kolodvor na Pragerskem so se pripeljali k sprejemu iz Maribora okrajni glavar okraja Maribor desni breg g. Eiletz, mariborski podžupan Franc Žebot, za podzvezo FO v Mariboru dr. Jeraj in Kotnik.

Na kolodvoru je bila železničarska godba s Pragerskega in mnogo ljudi.

Prva vlaka sta postala na Pragerskem le za par minut. Časa je bilo samo za par pesmic in pristrčni stisk rok. Zadnji vlak je stal dalje časa. Gostje iz Češkoslovaške so izstopili, dobili zajtrk in so jih pozdravili g. glavar, za podzvezo g. Kotnik, mariborski podžupan, župan s Pragerskega in član odseka s Polskave.

Dekleta so goste ovenčala s šopki, godba je igrala narodne koračnice in Čehi ter naši so zapeli »Hej Slovani«.

Po dvajsetminutnem postanku je tudi tretji vlak odpeljal proti Celju in Ljubljani.

Posebno slovesnega pozdrava so bili deležni Čehi v Celju. Mesto je bilo v zastavi. Ko je prvi vlak vozil skozi celjsko postajo, je množica viharo in navdušeno vzklikala slovanskim bratom.

Občudovanja vreden je bil sprejem čeških Orlov in Orlic, ki so se pripeljali z drugim in tretjim vlakom. Val navdušenja je prevzel množico, ko je obstal vlak in so nekateri izstopili.

Članice Gospejnega društva in Dekliškega krožka so pipele Čehom 560 šopkov z

rdečimi nageljni. V imenu celjske občine je izrekel pozdravne besede g. župan Mihelčič. Pri sprejemu je bilo več odličnih zastopnikov uradov in raznih ustanov.

Glavni sprejem in pozdrav češkoslovaških bratov je bil v Ljubljani, kamor so dospeli šele ob 11 dopoldne. Na kolodvoru so bili zbrani zastopniki banske uprave, župan dr. Adlešič, predsednik Zveze fantovskih odsekov dr. Žitko, predsednik tabora g. Hvale, predsednica VDK gđna Pogačnikova in še mnoge druge odlične osebnosti. Pri sprejemu je sodelovala častna četa slovenskih fantov in godba »Slogex«.

Ob bližanju vlaka Ljubljani je godba pričela igrati obe državni himni. Ko se je prvi vlak ustavil, so bili Čehi zasuti s cvetjem. Pred kolodvorom je stala skupina kakih 600 fantov in 300 deklet v krojih in ljudske množice, katere so tvorile gost špalir.

Okoli pol dvanajstih se je začel pomikati izpred kolodvora ogromen sprevod čeških Orlov in Orlic ter slovenskih fantov in deklet. Dolgi sprevod je bil deležen nad vse navdušenega nazdravljanja.

Med tem, ko se je sprevod že pomikal po Masarykovi in Miklošičevi cesti, je bil pred glavnim kolodvorom sprejem, katerega so se udeležili predstavniki oblasti ter društev. Prvi pozdrav je izrekel predsednik ZFO dr. Žitko, za njim ljubljanski župan g. dr. Jure Adlešič. V imenu vodstva deklških krožkov je spregovorila gđna Mihaela Lenčetova.

Za izrečene pozdrave se je zahvalil v imenu češkoslovaških Orlov g. Fr. Leiner, po sle vodeči podpredsednik češkoslovaškega Orla.

Sprevod na ljubljanskih ulicah je bil veličasten. Katoliški telovadci so bili pozdravljeni od desetisočere množice. Na čelu sprevoda so nesli zastavo češkoslovaškega Orla iz Brna, nato pa 50 društvenih orlovskih praporov iz Češkoslovaške. Posebna skupina čeških Orlov je nesla okoli 20 čeških in jugoslovanskih zastav. Sprevod so zaključili slovenski fantje in dekleta. Na čelu češkoslovaških gostov je korakla godba »Sloga«, ki je igrala koračnice in himne.

Češkoslovaški gostje so se podali v uršulinsko cerkev, kjer so se udeležili službe božje, ker med potjo niso imeli prilike. Po sv. maši so se Čehi razšli pod vodstvom domačinov vsak v svoj zavod in poslopja, ki so jim bila določena v stanovanja.

Društvene vesti

Košaki. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 3. julija, izlet k Sv. Trojici v Slovenskih goricah z avtobusom. Odhod bo ob 5.30 izpred frančiškanske cerkve. Vožnja za osebo tja in nazaj 20 din. Prijave sprejema frančiškanski vratar.

Hoče pri Mariboru. Prosvetno društvo igra v nedeljo, 3. julija, ob treh in ob osmih v Slomškovem domu pretresljivo vojno drama v šestih dejanjih »A njega ni« s petjem domačega cerkvenega pevskega zbora. Prijatelji od blizu in daleč: pridite!

Priprave za narodni tabor pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Spredaj prinašamo spored velikega narodnega tabora pri Sv. Trojici, na katerem bo govoril naš voditelj dr. Anton Korošec. Da bo

obmejna prireditev res zaslužila ime tabor, mora biti dobro pripravljena in so za to poklicani predvsem naši mladi, ki so organizirani v prosvetnih društvih. Predsedniki prosvetnih društev v okolišju Sv. Trojice in tudi drugi prosvetni delavci naj poskrbijo za podrobno agitacijo od osebe do osebe. Prosvetna društva naj zbirajo prijave za udeležbo. Iz vsake župnije naj bo poseben voditelj ali vižar z romarsko palico. Krajevne skupine naj imajo napisne table. Skrbite za uniforme in narodne noše ter za zastave! Vsak udeleženec naj ima pripet šopek! Vozovi naj bodo okrašen! Na predvečer tabora naj gorijo kresovi po vseh gričkih Slovenskih gori! Ne pozabite na streljanje iz topičev in s petardami!

Poslednje vesti

Politične novice iz naše države

Češkoslovaško vladu bo zastopal na mednarodnem mladinskem taboru v Ljubljani minister dr. Šramek. Češkoslovaška vlada je sklenila, da bo zastopal vladu na mednarodnem mladinskem taboru v Ljubljani minister dr. Šramek, predsednik češkoslovaške ljudske stranke in predsednik češkoslovaškega Orla.

Pozdrav podpredsednika češkoslovaškega senata mladinskemu taboru. Dr. Hruban, podpredsednik češkoslovaškega senata, je poslal mladinskemu taboru v Ljubljano brzojavni pozdrav, v katerem pravi med drugim: Naj živi slovenski katoliški bratski narod, naj živi, raste in cvete prijateljska bratska Jugoslavija! Naj živi pokrovitelj zleta kralj Peter II. in njegov zastopnik princ regent Pavel!

Politične novice iz drugih držav

Razcep in razdvoj v francoski Ljudski fronti. Francoska Ljudska fronta bo obhajala 14. julija tretjo obletnico ustanovitve zveze. Ob tej priliki bi se naj ponovila prisega zvestobe programu Ljudske fronte iz leta 1935. Do skupnega obhajanja triletnice ne bo prišlo, ker je sodelovanje francoskih radikalov v Ljudski fronti samo še navideznega značaja. Komunisti pa so že tudi izjavili, da se ne morejo več strinjati s programom Ljudske fronte, ki je po Blumovi izjavi za politiko nevmešavanja v španske zadeve.

Prazne grožnje rdečih v Španiji. Španska rdeča vlada je sporočila francoski in angleški vladi, da bo začela z letali napadati luke, ladje in mesta onih držav, ki podpirajo generala Franca. Če bi si rdeča vlada res drznila izvesti, kar je zagrozila, bi bilo preostanka rdečih koj konec, ker bi jih napadli Nemci, Italijani in Portugalci. Italijanska vlada je 25. junija obvestila Pariz in London, da bo smatrala sleherni najmanjši napad na kako italijansko mesto za vzrok vojne. Italija se je že postavila na stališče popolne svobode za vojno proti rdečim za primer, da bi res prešli v kak zračni napad.

Rdeči utrjujejo Valencijo. Rdeča vlada je proglasila novo mobilizacijo. Gledališča, kinematografe in druge javne lokale so zaprli v Valenciji, ker mora vse prebivalstvo pomagati pri utrdbah krog mesta. Rdeči hočejo spremeniti Valencijo v tako trd oreh za nacionaliste, kakor je Madrid.

Krog umika tujih prostovoljcev iz Španije. Ožji odbor za nevmešavanje v španske zadeve je razpravljal zadnje dni v Londonu o finančni strani angleškega načrta za umik tujih prostovoljcev iz Španije, kakor tudi o vzpostavitvi nadzorstva ob španskih mejah. Ruska vlada se je postavila tudi tokrat na stališče, da ne bo prispevala določene količine stroškov za umik Nemcev in Italijanov.

Kitajski maršal Čankajšek odklonil razgovore za premirje. Japonska vlada je prejela uradno izjavo kitajskega maršala Čankajškega, v kateri odklanja vsak razgovor o premirju z Japonsko, kakor tudi vsak stik z japonsko vladu. Čankajšek ima še vedno toliko sredstev na razpolago, da se more ustavljati Japoncem še dolgo časa.

Poplave po osrednji Kitajski se širijo. Poplava vzdolž reke Jangce se širi. Nesre-

ča se je celo že podvojila, ker je močno narasla reka Hvaj, ki je razdrila nasipe in se razlila. Obe poplavi sta se že združili. Veliki predeli pokrajin Honan in Anhvej so pod vodo. V največji nevarnosti je mesto Pengpu z 200.000 prebivalci. Tudi poplava Rumene reke se širi dalje. Strokovni opazovalci trdijo, da se razlije pri mestu Čengčov skozi razdrtine v nasipih dve milijardi galon vode na uro.

Japonci napadli z letali železnico iz Kantona proti Hankovu. Več japonskih bombnikov je 25. junija napadlo železnico iz Kantona proti Hankovu in jo je razdejalo na več mestih. Radi tega je prevoz orožja in raznih vojnih potrebščin proti Hankovu v zastoju.

Domače novice

30 letnico škofovskega posvečenja je slavil zadnjo nedeljo g. dr. Ivan Šarič, nadškof v Sarajevu.

Dr. Anton Korošec častni član celjske mestne občine. Celjska mestna občina je izvolila 24. junija za svojega častnega člana g. dr. Antona Korošca.

Zlatomašnik Svet. V ponedeljek, 25. julija, preteče 50 let, kar je bil posvečen za duhovnika g. p. Alfonz Svet, kn. šk. duhovni svetnik in župni vikar minoritske župnije sv. Petra in Pavla v Ptuj. G. jubilarant je bil rojen 3. maja 1859 v Žalcu. Kljub visoki starosti je še vedno svež, čil in zdrav. Ob svojem zlatem jubileju lahko gleda nazaj na svoje življenje, ki je polno dela za čast božjo in blagor našega naroda. Zgledno je bilo njegovo žrtv in naporov polno delovanje pred svetovno vojno, ki je zabeleženo v spominski knjigi slovenskega odpornega boja, slovenskega trpljenja in slovenske obrambe. Odličnemu duhovniku in rodoljubi k njegovemu zlatemu mašniškemu jubileju naše najsrčnejše čestitke z željo, naj ga Bog ohrani ter s svojo milostjo okrepi na duši in telesu!

Brezijanskim romarjem-tretjerednikom! V soboto, 2. julija, greste na vlak. Zahtevajte na postaji legitimacijo »K-13«. Ta legitimacija vam da pravico do polovične vožnje. To legitimacijo morate dati na Brezjah žigosati. Z izkaznico, ki jo dobite pri župnem uradu, se izkažete, da ste opravičeni do legitimacije. Kdor ima Izkaznico, je prost mostnine na Otočah. Romarji-tretjeredniki! Pojdite k sv. spovedi za prvi petek doma! Na Brezjah boste težko prišli na vrsto, ker ne bo mogoče dobiti toliko spovednikov. Še eno: Ne pustite, da bi vas kdo zmerjal in nadlegoval na vlaku zato, ker greste na Brezje in ker ste tretjeredniki. Vsakemu povejte odločno, naj vas pusti pri miru. Zahtevajte od sprevodnika, naj v takem primeru napravi red. — Tretjeredniki! Prinesite s seboj priročnike!

Smrtna žrtev prometne nesreče. Hinko Tabor, poslovodja ljublj. kavarne »Nebočnik«, se je vračal na motornem kolesu s Turjaka proti Ljubljani. V bližini Rakovnika na Dolenjski cesti se je hotel izogniti mlekarskemu vozičku. Istočasno sta privozila nasproti tovorni avto in še en voz. Zadnji del tovornega avtomobila je zadel Tabora v sence. Tabor in njegov zadaj sedeči tovariš sta padla z motorja na tla. Do nezvesti ponesrečenega Tabora so

prepeljali reševalci v »Leonišče«, kjer je umrl kmalu po prepeljavi. Zapušča ženo in desetletno hčerko.

Po več nego dveh mesecih podlegel prometni nesreči. Dne 11. aprila sta trčila motociklista 29 letni Ciril Oblak, zasebni uradnik iz Žabnice, in Peruzzi, trgovski potnik trdke Vovk iz Ljubljane. Pri trčenju si je Oblak nalomil nogo, Peruzzi je ostal nepoškodovan. Ponesrečeni je ostal po obisku pri zdravniku v Kranju v domači oskrbi. Po 14 dneh je odredil zdravnik njegov prevoz v ljubljansko bolnišnico. Oblak pa je podlegel v bolnišnici 24. junija, zastrupljenju, ker je bil preslab, da bi bil prestal operacijo odrezanja noge.

Dva se hudo poškodovata vsled padca s kolesa. 23 letni Franc Letnik je peljal svojo 45 letno mater Marijo na kolesu iz št. Lenarta v Slov. goricah domov v Voličino. Pri izogibu vozu sta padla oba s kolesa in se nevarno poškodovata. Sinu je počila lobanja, mati se je poškodovala po obrazu. Oba so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Pri padcu s kolesa si je zlomila nogo. Sotlar Erna, učiteljica pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji, je padla s kolesa tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo v gležnju. Poklicani zdravnik iz Juršinec je ponesrečenko s svojim avtomobilom zapeljal v ptujsko bolnišnico.

14 letni fant utonil v Savi. Zadnjo soboto je utonil v Savi pri Zagorju 14 letni Ivan Brezovar, sin rudarja iz Zagorja in učenec meščanske šole. Fant je zašel pri kopanju v nevaren vrtinec, iz katerega ga nista mogla oteti dva izurjena plavača in reševalca.

Otrok se zastrupil s petrolejem. Na Teznu pri Mariboru je bil delavčev 20 mesečni sinček Stanko Počkaj za par trenutkov sam v kuhinji. Otrok je segel po steklenici, v kateri je bil petrolej, in je izpil toliko te tekočine, da je umrl na zastrupljenju.

Osebn in tovorni avto trčila. Na križišču cest pred pošto v Celju sta trčila zadnjo soboto ob 8 zjutraj tovorni avto, last prevoznika Franca Sovineka iz Celja, in Rožančev osebni avto iz Dobrne. Osebni avto je precej poškodovan in gre škoda v tisoče.

Strela udarila v steber na glavnem mostu v Mariboru. Zadnjo nedeljo popoldne sta se razlili nad Mariborom dve plohi v neurjem. Med nevihti je udarila strela v enega izmed kamenitih stebrov na glavnem mostu. Udarec je razklal na vrhu nastavek stebra iz umetnega kamna. En kos je padel na sredino mostu, drugi v globino tik dravskega nabrežja. Strela je odskočila s stebra na železno ograjo in jo razbila. Radi plohe je bil k sreči ob udarcu strele most prazen. V trenutku, ko je urezalo, je privozil čez most mestni avtobus. Šofer in potniki so videli blisk, ki je tresnil v kakih 50 metrov od njih oddaljeni steber.

Požar vsled strele povzročil 70.000 din škode. Zadnjo nedeljo popoldne je prihrumelo nad Maribor in okolico dvakrat neurje. Nad Hošnico pri Poljčanah je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Franca Muršeca, ki je zgorelo zelo hitro. Zadušila se je telica, uničen je živež in precej gospodarskega orodja. Škoda znaša 70.000 din.

Habakuk

Reimmichlova povest podomačena — Z dovoljenjem založbe

»Ni hujšega trpljenja zame, kakor če tebe izgubim.«

»Milka — Milka — ali bi res še mogla biti moja — kljub vsemu, kar se je zgodilo?«

»Prav zaradi tega. — Najina očeta sta drug drugega spravila v nesrečo. Midva, njuna otroka, morava zopet drug drugega osrečiti; potem bo zopet vse prav.«

»O moja ljuba, dobra Milka!« je vzkliknil ves ganjen. »Grozen kamen si mi odvalila od srca... Zdaj te prav lepo prosim, potrpi z menoj, imej me rada, postani čimprej moja!«

»Saj sem že tvoja in bom večno tvoja,« je odgovorila in se tiho solzila.

Oba sta umolknila, čez nekaj časa je dvignila ona glavo in je boječe vprašala:

»Habakuk, po resnici povej, ali res ni še kaj drugega? Ali mi verjameš, da na vsem tem, kar so ti iz Maribora pisali, še trohice resnice ni?«

»Iz Maribora? V pismu si že nekaj namignila,« se je začudil; »ali meni iz Maribora živa duša ni kaj pisala razen tebe.«

»Ali res ne? Habakuk!... Moj Bog, ooooh... potemtakem sem bila brez vzroka v takem strahu? Jaz pa sem mislila, da si me zaradi tega pustil, ker so ti iz Maribora kaj hudega o meni pisali.«

»Kaj hudega o tebi ne bi bil nikomur verjel, naj bi mi bil pisal kdor že. — Da vidiš, kako ti zaupam, še čuti nočem ničesar o teh rečeh. Ne besede mi o tem ni treba povedati.«

»Pač, pač, vse ti moram reči,« je ostala pri svojem, »drugače ne najdem pravega miru. Nič ne sme biti, česar ti o meni ne bi vedel.«

Malo je pomislila, potem mu je začela pripovedovati:

»V trgovini, kjer sem bila za blagajničarko, me je mladi gospod vedno zalezoval in mi sitniral s snubitvijo, čeprav sem ga že večkrat zavrnila. Neka dne je prišlo tvoje pismo, v katerem si mi pisal, da se bova kmalu vzela. Bila sem vsa iz sebe od veselja in sem takoj odpovedala službo; povedala sem tudi zakaj in tudi tvoje ime. Trgovčev sin je tedaj vzrotil in vzkipe in je dejal, da bo že napravil, da iz te moke ne bo kruha. Teden dni pozneje mi je v blagajni manjkalo tri tisoč dinarjev. Jaz še danes ne verjamem, da je res kaj manjkalo, in sem prepričana, da je mladi gospod denar vzel. Nič mi ni pomagalo, najsi sem še tako trdila, da sem nedolžna. Mladi gospod se mi je v obraz smejal in dejal, če jaz ne vem, kam je denar prišel, bo pa tebi, mojemu ženinu, pisal, morda veš ti.

Nekaj dni nato sem dobila tvoje pismo, da je med nama konec. Dejala sem si, da ni mogoče drugače, kakor da ti je mladi gospod pisal in da si se zaradi tega umaknil. Tako me je pretreslo, da sem od same bridkobe zbolela in sem morala pet tednov ležati. Tedaj je bil mladi gospod še toliko nesramen, da me je znova zasnubil. Po drugih mi je dal povedati, da bo rekel, da se je pri denarju zmotil, in da mi bo vse storil, kar bom hotela, če ga vzamem. Če pa se bom s teboj ženila, je dejal, me bo naznanil, da sem poneverila denar.

Mati me je silila in prosila, naj si vendar pamet posodim in naj vzamem bogatega, mladega trgovca, nama bo obema dobro, njej in meni. Ali rajši bi se bila dala za vse življenje zapreti, kakor da bi se bila vdala temu in takemu človeku. Saj mi tudi srce ni dalo; hotela sem ti ostati zvesta, četudi bi nikoli ne prišlo do ženitve. Rada bi ti bila pisala, v kakih hudih škripcih sem in v kaki stiski. Ali bala sem se, da bi na tako pismo utegnil priti v Maribor, in Bog ve, kako bi bilo, nazadnje bi bili še tebe prijeli in te obdolžili, da si z menoj vred kriv. Te nevarnosti sem te hotela obvarovati. Prav zaradi tega se tudi nisem mogla odločiti, da bi bila šla k tebi k Sv. Juriju in ti vse povedala; mislila sem si: taka pot bi naju še

24 bolj očrnila in bi res zasumili, da imava kaj nepoštenega skup; povrh si mi še prepovedal, naj ne hodim k tebi. Bila sem ko ptička v zanki in nič drugega mi ni ostalo ko — počakati, da bom videla, kaj bo. —

Naznanil me mladi gospod sicer ni, ali živela sem neprestano v strahu in skrbih. Nesramnež me je še enkrat dal pobarati, če ga vzamem, pa sem mu dala tako pošto, da od tedaj nisem nič več čula o njem.

Ali obstanka nama v Mariboru ni bilo več. Druge službe nisem mogla dobiti, ker izpričeval nisem imela in govorilo se je tudi že to in ono o meni. Tako sva z materjo sklenili, da se preseliva v Ljubljano. Prodati sem morala večji del svoje bale, ki sem si jo za drag denar nakupila, da bi mogla poplačati dolgove, ki sva jih napravili, in da bi bilo za selitev.

V Ljubljani je bilo še huje kakor v Mariboru. Dolgo časa nisem mogla dobiti službe, potem so me pri neki gospodi vzeli za služkinjo; ali ta služba je bila zame prehuda in pretežka in tudi plača je bila slaba. Po dveh mesecih so mi odpovedali, ker za težko delo nisem bila. Nove službe mi ni bilo treba iskati, ker so mi vtem zboleli mati in so ležali pet mesecev. Še misliti nisem smela na to, da bi zase kaj zaslužila, ker sem se morala posvetiti samo materi in postrežbi. Komaj za pičlo urico na dan so me spustili mati od sebe. Za zdravnika in zdravila je bilo treba mnogo denarja; zato nama ni ostalo nič drugega, morali sva prodati, kar sva še kaj vrednega imeli: jaz ostanek bale, mati še nekaj stare zlatnine in od pohištva najboljše, kar se je dalo prodati. Kmalu sva morali še stanovanje pustiti, čeprav je bilo ubogo in tesno dovolj; in umaknili sva se v podstrešno kamrico na Šentpetrski cesti. Vedno v huji stiski sva bili. Drugega nisva imeli kakor tisto malo materine pokojnine; pa te je bilo ravno toliko, da sva plačali stanovanje in vsak drugi dan hleb kruha. Ujec tudi ni več kaj dal. Denar je imel v Avstriji naložen in je vsega izgubil; pokojnine pa je dobil tudi le malo, ker je bil po starem upokojen. Ravno toliko je je bilo, da si je mogel v hiralnici plačati preživnino. Sicer pa je postal ves drug; bolj mehek je in dober. O svetem Juriju, ko ima god, sem mu pisala; odgovoril mi je tako prijazno kakor še nikoli poprej. Žal, da ga stara bolezen v želodcu zopet hudo prijemlje.

Drugih sorodnikov nisva imeli več živih in tako sva bili z materjo brez svojega človeka, ki bi nama bil pomagal. Nazadnje mi ni ostalo nič drugega, kakor da grem na ubožni urad mestne občine. Prosila sem za podporo in, čeprav nama niso dajali Bog ve koliko, toliko je le bilo, da sva imeli za silo. Lakote sva si kljub temu še dosti užili.

Tisti čas sva v Kolodvorski ulici nenadoma srečali tebe. Ko sem te zagledala, me je tako pretreslo, da sem skoraj omedlela. Po eni strani me je bilo sram pred teboj, ker sem prišla tako na nič; po drugi pa me je v srcu tako zbolelo, ker so se mi vzbudili spomini na tiste srečne čase, ko sva se pripravljala na ženitev. Kako se je vse sprevrglo! Kako so vsi lepi upi splavali po vodi! Ta dan sem se tako bridko jokala kakor še nikdar v življenju.

Potem je prišla tista velika pomoč, ki naju je rešila stiske. Pater Dominik naju je čisto premotil, da nama še na kraj pameti ni prišlo, da bi bil ti tisti veliki dobrotnik, ki si zaradi naju pomanjkanje trpel...«

Zaihtela je; ko se je zopet zbrala, je nadaljevala:

»Bog je bil res neskončno usmiljen. Ni naju zapustil, vedno tesneje naju je priklepal nase, kakor oče nesrečnega otroka. Pri njem sva našli tolažbo. Moja mati, ki prej ni Bog ve kaj marala za cerkev, je zdaj mnogo premolila in je lepo umrla. Saj si kaj čul o njeni smrti... Zdaj veš vse: nobene reči ti nisem prikrila, to mi lahko verjameš.«

»Da, da, uboga, ljuba Milka!« je dejal učitelj, ki ga je Milkina pripoved hudo pretresla. »Pa sem vedno mislil, da jaz mnogo trpim; zdaj šele vidim, da si ti stokrat več pretrpela.«

(Dalje sledi)

Kako delajo v Nemčiji?

V Markwitz blizu Radebuhla v Nemčiji je župnik odpustil cerkovnika, ker je kradel cerkveni denar. Cerkovnikova hči se je hotela nad župnikom maščevati. Ob priliki neke društvene zabave, ki se je je udeležil tudi župnik, je nalašč padla župniku v naročje, nato pa takoj zapustila zabavo in ga šla ovaditi. Oblast je župnika aretirala in ga obsodila na štiri leta zavljo nemoralnosti. Kmalu nato se je dekle ponesrečilo in na smrtni postelji dalo izjavo, da si je zoper župnika vse izmislilo na očetovo željo. Na podlagi te izpovedi so župnika izpustili in cerkovnika zaprli. Kardinal Bertram je zahteval, da oblast krivico popravi v časopisih. Odgovorili so mu, da bo to izvršeno po radiu. Res so to izvedli, toda ob petih zjutraj, ko radia navadno nihče ne posluša.

Boj s pijano zverino

S pijano medvedko se je sredi ceste spoprijel Dragoljub Jovanovič iz Krnjeva pri Smederevu. Mož je vodil svojo medvedko po vaseh, da je plesala, s čemer je zaslužil toliko, da se je preživljal. Le to je pogrešil, ker je navadil medvedko na vino. V Krnjevu žival ni hotela plesati, dokler ni dobila vina. Ko sta končala »pohod« skozi vas, je Dragoljub za izkupiček vsega dneva kupil vina in ga prav tovariško delil z medvedko. Posledice niso izostale — pijana sta obležala Jovanovič in njegova žival, ki je začela besneti. Naenkrat je pretrgala verigo, na kateri je bila pritrdjena, in skočila na svojega krotitelja. Preden so mogli ljudje kaj pomagati, je medvedka Jovanoviču strla dve rebri. Zmedo, ki je nastala, je končal korajžen vaščan, ki se je besni živali postavil v bran in ji zasadil nož v srce.

Kreppapir en gros za trgovce najugodnejše v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila Maribor in Ptuj.

Kmečka trgovina

Gospodarski stiki z inozemstvom se poživljajo

Na tem mestu smo že nekajkrat poročali o trgovskih pogajanjih, ki jih vodi naša država z inozemstvom zaradi pozitivne obojestranskih trgovskih odnosov. Zadnje čase vzbujajo posebno pozornost prizadevanje Italije, da bi se poglobila medsebojna trgovina med našo državo in njo. Italijani pošljejo sedaj k nam več trgovskih delegacij, ki bodo preštudirale, na kak način bi se dal dvigniti uvoz italijanskih industrijskih izdelkov v našo državo ter izvoz naših kmetijskih pridelkov v Italijo. Italijani se zavedajo, da se da dobiti političen vpliv samo potom gospodarskih stikov. Glede tega imajo dober zgled v Nemčiji. Poleg Italijanov si močno prizadeva tudi Češkoslovaška, da bi povečala uvoz kmetijskih pridelkov iz naše države. V Pragi zaseda skupni češkoslovaško-jugoslovanski trgovinski odbor, ki razpravlja o teh vprašanjih. Za našo državo pride v poštev povečanje izvoza žita, sadja, povrtnine, lana, konoplje, živine, nekaterih vrst lesa, tanina, rud in usnja. Nedavno smo tudi poročali, da nameravajo Angleži in Francozi v večji meri izvažati iz naše države kmetijske pridelke. Če se bo naša trgovina res tako razvila, kakor to obetajo sedanja pogajanja, potem je pričakovati, da bomo dobili za naše poljske pridelke, živinorejo in les toliko odjemalcev, da bo tega blaga še premalo.

Živina

Povpraševanje je precejšnje po pitanih volih, dočim za drugo živino ni posebnega zanimanja, za teleta pa je cena celo nekoliko padla. Na naših sejnih je položaj nekoliko boljši, ker se slinavka in parkljevka na Hrvaškem vedno bolj širita ter je ta bolezen dospela celo že v zagrebško okolico. Pojavila se je namreč v občini Sesvete. Stroga zapora za promet z živino na Hrvaškem je prisilila naše kupce, da kupujejo domače blago. Na zadnjih sejnih je bil položaj sledeč: **Kranj:** voli 6.50, 6 in 5 din, telice 6, 5.50 in 5 din, krave 5, 4.50 in 4 din, teleta 7.50 in 7 din. — **V Blanci:** voli 4—5 din, junci 3.50—4.50 din, krave 2.50 do 3.50 din. — **V Metliki:** voli 4.50—5.50 din, junci 4—4.25 din, plemenske krave 4.50—5 din, klavne 4—4.50 din. — Novo mesto: cena pitanim volom je bila precej visoka 5—6.50 din, pri slabši klavni živini pa je precej nazadovala; prignanih je bilo 268 glav, prodanih pa le 23 glav goveje živine. — **Lendava:** cena živini je padla zaradi pomanjkanja krme in zaradi poplavl Mure; biki 3.50—5 din, krave 1.50—3 din, telice 3.75—5.50 din. — **Turnišče v Prekmurju:** biki 5 din, krave 1.75—3 din. — **Brežice:** debeli voli 5.50 din, junice 4 din, teleta 5 din, krave 3.50 din. — **Št. Jurij pri Celju:** debeli voli 5.50—6 din, plemenski 4.50—5 din, telice in junci 4.50—5 din, plemenske krave 4.50—5 din, krave III. vrste 2.50—3 din. — **Planina pri Sevnici:** voli 6.30, 5.50 in 4 din, telice 6, 5 in 4 din, krave 5, 4 in 2—3 din, junci 3—4.50 din.

Sejmi na Hrvaškem. Kakor že omenjeno, je v Slavoniji slinavka, ki se je približala že Zagrebu, tako da so sejmi v večjem delu Hrvaške prepovedani. Na zadnjem sejmu v Zagrebu so se prodajali biki po 4.50—5 din, krave za klanje 3.50—4 din, klobasarice 2.75—3.25 din, telice v mesarske svrhe 3.50—6 din, za rejo 1000—1300 din komad, voli druge vrste 4.50 din, bosanski 3.25—3.50, teleta žive teže 5—6.25 din, mrtve teže 7—9 din. Pri teletih je padla cena za 50 p. Na splošno je bilo na sejmu malo zanimanja.

Položaj na inozemskih trgih. Za našo živinorejo postajajo važni sejmi na **Reki**, ki jih je Italija uvedla. Na te sejme pošilja živino naša država in Mažarska, prihajajo pa nanje kupci iz vse Italije. Na zadnjem sejmu so bile cene naslednje (v lirah): voli 3.85—4, krave 3.05—3.30, mlada živina 3.70—3.85. Na sejmu je bilo zelo malo kupcev ter se je živina slabo prodajala. — **Na Dunaju** se je prodajala živina iz Jugoslavije po sledečih cenah (RM): voli 0.60—1, biki 0.63 do 0.79, suha živina 0.40—0.52, krave 0.54 do 0.75. Trgovanje je bilo zelo živahno.

Konji

Na Hrvaškem imajo konji naslednjo ceno: par lahkih konj 5000—6000 din, par srednjih konj 7000—8000 din, par težkih konj 11.000—12.000 din. Žrebeta lahke pasme 1800—2000 din, težke pasme 2500 din komad. Konji za klanje 1 kg žive teže 2—3 din.

Svinje

Kupčija s prašiči se razvija zelo povoljno. Cena je stalna in razmeroma visoka, povpraševanje je zlasti po mladih prašičih veliko. Na svinjskem sejmu v **Ptiju** je bilo pripeljanih 86 komadov prašičev, prodanih 37 komadov; cene: pršutarji 7.25—7.50, plemenske svinje 6.25—7 din, mladi pujski 6—12 tednov stari 65—140 din komad. — Na **Dolenjskem** so svinjske cene zelo ugodne. Na sejmu v **Novem mestu** je bilo prignanih 387, prodanih pa 315 prašičev, večinoma mladih pujskov. Cena je bila pujskom v starosti 7 tednov do 3 mesecev 70—150 din za komad. — Na **Gorenjskem** se prodajajo špeharji po 10.50, pršutarji po 8 din. — V **Zagrebu** so svinjske cene sledeče: pitane domače svinje 9—10 din, sremške 9—10 din, pršutarji 7—8 din za 1 kg žive teže. Zaklane svinje debele 10.50—12 din, odojki (mladi prašiči) 60—120 din za komad. — Na inozemskih tržiščih je trgovina s svinjami zelo živahna. V **Pragi** se prodajajo debele svinje iz Jugoslavije (v čeških kronah) po 6.20—6.70. — Na **Dunaju** so dobili naši izvozniki (v RM) za prvovrstne pršutarje 0.92—0.95, za plemenske svinje 0.98—1.06, za banaške pitane svinje pa 1.05—1.10. — **Mariborski svinjski sejem.** Na zadnji sejmu je bilo prignanih 111, prodanih pa 60 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari 95—130 din, 7—9 mesecev 140 do

170 din, 3—4 mesece 190—260 din, 5—7 mesecev 300—430 din, 8—10 mesecev 440—550 din, end leto 710—820 din za komad; 1 kg žive teže 6.50 do 8 din, 1 kg mrtve teže 8.50—11.25 din.

Ovčja volna in kože

Neoprana ovčja volna se prodaja po 28—32 din, oprana volna je po 35—38 din 1 kg. Goveje sirove kože se trgujejo sedaj po 12, telečje kože tudi po 12, svinjske so po 8 din za 1 kg.

Živinska krma

Cena živinske krme se je sedaj, ko je že dovolj novega sena, zopet znižala na običajno višino. Kislo seno je po 35—40 din, sladko seno po 40—45 din, slama pa po 30—35 din za 100 kg.

Hmelj

Iz prvega poročila srednjeevropskega hmeljskega urada v žatcu za 20. junij vidimo, da je stanje hmelja v vseh krajih zaradi slabega vremena bilo v zaostanku. Splošno se ugotavlja nenakana rast in šele zadnji dnevi so prinesli izboljšanje. Vseposod ugotavljajo veliko škodljivcev, katerih pobijanje se je začelo. — Na naših hmeljskih nasadih je posebno veliko hmeljske uši. Letos je sploh tako zvano »ušivo leto«, listne uši so napadle vse rastline, posebno še sadno drevje, največ škode pa delajo na hmelju. V **Dravski dolini** se pojavlja tudi peronospora, pa so uši in peronospora nekatere nasade tako zdelale, da so lastniki sploh že opustili vsako borbo proti tem škodljivcem ter pridelka skoraj sploh ne bo.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Kuluk. N. N. iz Šv. L. Predpisi o kuluku se niso v zadnjih letih nič spremenili. Višina napovedanih davkov, po kateri se določa število enot, odnosno dni osebnega dela, je še vedno ista, vsled česar sme občina zahtevati »kuluk po starem« — seve, ako je bil »po starem« pravilno odmerjen. Od dotičnika, ki plačuje nad 200 din letno neposrednih davkov, sme občina zahtevati tri enote ljudskega dela po dva dni, torej šest dni.

Kako doseči zaščito, ako je upnik noče priznati. Ivan U. v P. Leta 1931 ste si od mnogo bogatejšega posestnika izposodili 10.000 din proti 6% obrestim, plačevali ste te obresti do leta 1935, priloži nato upnika za zaščito in mu poslali novi obveznici, pa Vam ju je vrnil ter zahteva potom odvetnika plačilo cele glavnice, vseh zaostalih 6% obresti ter stroškov odvetniškega opomina. — Pri danem položaju se Vam ni ničesar bati. Dokler ne bo izvršena zamenjava starih dolžniških listin z novimi obveznicami, lahko v primeru, ako bi Vas upnik tožil na plačilo navedene terjatve, ugovarjate, da ste zaščiten kmet in da Vam upnik še ni izročil obračuna in nove obveznice. Svetujemo Vam, da si obračun napravite sami po navodilih, ki smo jih že večkrat dali, ter nakažete upniku prvi dve anuiteti. Dolžni pa ste privatnemu upniku anuiteti plačati šele po zamenjavi listin, za katero mora skrbeti upnik sam in Vam ni treba v tej smeri ničesar ukreniti. Opozarjamo, da pritičejo privatnemu upniku od 24. novembra 1933 do 26. septembra 1936 le enodostotne obresti, od 27. septembra 1936 naprej pa triodstotne. Več plačane obresti za čas od 24. novembra 1933 naprej lahko odštejete od prve anuitete. Ponavljamo, da Vam zaenkrat ni treba ničesar ukreniti, marveč mirno čakajte; seve ne smete zamuditi razprave o eventualni tožbi, ker boste sicer kontumicirani in morali vse plačati.

»K. J. plačljivo.« Na prošnjo ste hranili nek denar za nekega prevžitkarja. Sosed je zvedel za ta denar ter prošil prevžitkarja, naj mu ga posodi; prevžitkar mu je posojilo obljubil, nakar je prišel sosed k Vam, češ, naj mu izročite prevžitkarjev denar. Poslali ste najprej svojega posla k prevžitkarju vprašati, ali je res »obljubil posojilo« in ko je prevžitkar odgovoril: »obljubil sem ja, samo če bode vrnil«, ste denar izročili sosedu. Sosed denarja doslej še ni vrnil, njegovo posestvo bo šlo na dražbo, prevžitkar pa Vam grozi s tožbo, češ, da mu morate Vi denar vrniti. — Po našem mnenju bi morali Vi prevžitkarja določno vprašati, ali smete njegov denar izročiti sosedu, odnosno bi bil moral prevžitkar točno izjaviti, da ga smete izročiti. Izjava »obljubil sem posojilo« ne vsebuje ovlaščenja za izplačilo denarja. Zato jamčite prevžitkarju za povračilo denarja. — K sodišču Vam ni treba hoditi in

lahko pustite zadevo kar v miru, kar se tiče prevžitkarja. Pač pa primite sosedu, naj na kak način spravi skupaj potrebno vsoto; morda Vam proda, odnosno izroči v kritje kake pridelke, in sicer hitro — preden mu bo posestvo prodano.

Kupec zahteva plačilo celotnega dolga ali pa vrnitev prodanega zemljišča. Franc S. v V. Leta 1930 ste kupili posestvo za 20.000 din, plačali doslej 15.000 din, ostanka pa niste mogli radi ponovnih elementarnih neizgov. Prodajalec Vas toži na plačilo celega ostanka ali pa na vrnitev posestva. — Ako je prodajalec kmet po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov, sme res od kupca — ako je tudi kupec bil kmet — zahtevati, naj se mu zemlja vrne; v tem primeru je prodajalec upravičen, zahtevati od kupca zakupnino kot odškodnino za uživanje zemlje; če pa je iz naslova odplačila prejel več, kot bi znašala zakupnina, mora razliko kupcu vrniti. — Zaščita Vam v tem primeru nič ne pomaga. — Tudi nimate pravice izgovoriti si plačilo ostalih 5000 din v štirih obrokih. — Posojilo bi dobili le na prvo mesto, odnosno bi se morala istočasno zbrisati zastavna pravica v prid sedanjega upnika. — O navedenem zahtevku upnika-prodajalca ni dopustna tožba in pravdna pot, marveč izda sodišče odločbo po nepravdnem postopku, v katerem trpi stroške eventualnega zastopnika (odvetnika) vsak sam. Ugovarjajte radi tega nedopustnost pravdne poti.

Ivan Hrzič. Odgovor na Vaše vprašanje najdemo v »Slov. gospodarju« z dne 15. junija t. l.

Zaplemba čevlarskega stroja radi izvrševanja obrti brez dovolitve. P. M. v M. Tekom poldruga leta ste se naučili čevlarskega dela, kupili ste si čevlarski stroj in orodje, oblastne dovolitve za izvrševanje čevlarske obrti sicer nimate, a jo vzlic temu izvršujete, ker ste k temu prisiljeni, ko se drugače ne morete preživljati. Radi sušmarstva Vas oblast preganja, grozi s kaznimi in zaplenbo stroja. Na posamezna vprašanja Vam odgovarjamo: Pod danimi pogoji ne boste mogli dobiti oblastne dovolitve »obrti«, ker Vam manjka predpisana učna doba, pomočniški in mojstrski izpit. Nič ne pomaga, da v vsej fari ni drugega čevljarja, da ste radi poškodovane roke za težko delo nesposobni in da bi morali sicer beračiti. Tudi na stričevo ime ne boste mogli dobiti »obrti«, niti je ne smete izvrševati izven kraja njegove obratovalnice. Prošnja na bansko upravo Vam ne bi nič pomagala. Oblastvo Vas res sme radi sušmarstva kaznovati in eventualno tudi zapleniti stroj. Utemeljeno pa je upanje, da grožnje ne bodo izpolnjene, odnosno da bo pristojni gospod baš radi opisanih razmer »zatisnil oko«. — Ako bi Vi ostali brez sredstev, odnosno dohodkov, bi res morala za Vaše preživljanje (ko nimate otrok ali staršev, ki bi mogli za Vas skrbeti), navsezadnje skrbeti pristojna občina.

Bogatejšina dolžnikoma priznana zaščita na pram revnejšemu upniku. Mihael P. v K. — Ste lastnik 6 oralov slabe prodane zemlje, skrbeti morate za boleho ženo, štiri otroke in mater; Vaša dolžnika pa, ki Vam dolgujeta 12.000 din, sta lastnika 10 oralov prvovrstnih zemljišč ter imata skrbeti le za eno prevžitkarico. Sodišče je dolžnikoma priznalo zaščito, ker sta dolžnika, o.d.n. občina zamolčala nekaj zemlje in vinograda ter viničarijo ter so cenili razen tega vse zelo nizko, cenili. Vi ste za vse to zvedeli šele letos in dne 22. marca vložili pritožbo na okrožno sodišče, pa je bila zavrnjena kot zakasnela. — Ločiti je vprašanje, ali dolžnikoma v splošnem pritiče zaščita po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov, in vprašanje, ali jima v konkretnem primeru napram Vaši terjatvi ne pritiče, ker sta v boljšem gmočnem položaju nego Vi. — Zoper odločbo sodišča v prvem vprašanju je bila možna pritožba na okrožno sodišče do 30. marca letos. Čudno se nam zdi, da je bila Vaša pritožba kot zakasnela zavrnjena, čeprav ste jo vložili že 22. marca. Pogledajte na dohodni zaznamek na Vaši vlogi, ali je res do 30. marca dospela na sodišče. V tem primeru bi Vam utegnili pomagati le tako zvana sindikatna tožba. Smatramo pa, da je za Vas važnejše drugo vprašanje. Niste nam povedali, ali ste doslej že predlagali, naj sodišče o tem odloči, da sta dolžnika v boljšem gmočnem položaju nego Vi. Tak predlog lahko stavite vsak čas. V primeru, da ste to že storili in je sodišče že izdalo pravomočno odločbo, bi lahko predlagali obnovo postopanja, ako ste zvedeli iz gori omenjene nove činjenice (zamolčano imovino). Po civ. pravilnem postopku je sicer tožbe za obnovo treba vložiti v strogem roku enega meseca od dne, ko je stranka zvedela za nove činjenice; upajmo, da bo v Vašem primeru, ko gre za predlog v nepravdnem postopku in meji zamolčanje imovine od strani dolžnikov skoro na kaznjivo dejanje, sodišče stvar vzelo ponovno v pretres.

Ugodna prodaja zdravilnih rastlin. I. Jager. Žal nam niso znani naslovi inozemskih trgovcev, odnosno drogerij, katerim bi mogli zdravilna zelišča prodajati po boljši ceni kakor našim. Prosite za podatke trgovsko zbornico v Ljubljani. — Zdravilne rastline lastnega pridelka (o.d.n. od Vas nabrane) smete do vrednosti 1000 din izvažati brez plačila carine in brez kaknega posebnega dovoljenja.

Pomoč (brez listinskega dokaza) pri vzpostavitvi pogorele hiše. J. H. v K. Ko je tašči pogorela hiša, ste ji pomagali z delom in denarjem, da jo je zopet postavila. »Pismenega« nimate o tem ničesar. Na drugi strani Vam je tašča isto tako brez zapisa (le ustno) obljubila svoje posestvo po smrti. — V kolikor vprašate, ali tašča vzlic tej obljubi zapusti posestvo ali hišo drugemu otroku, Vam odgovorjamo, da to lahko stori; saj bi celo pismeni testament smela preklicati ali spremeniti. Le dedne pogodbe, sklenjene pred notarjem, so nepreklicljive. — Ni se Vam pa bati,

da bi bil zgubljen denar in delo, ki ste ga prispevali za hišo. Zahtevali boste lahko povračilo denarja in primerno plačilo za delo (po treh letih le iz naslova obogatitve) od zapuščine, in če ne boste mogli svojih zahtevkov dokazati s pričami, bo eventuelno zadoščalo Vaše zaslišanje kot stranka.

Kopanje zemlje do meje, povzročanje plaza sosednega vinograda. Matevž P. Na svojem svetu sme lastnik kopati zemljo kakor hoče, a s to izjemo, da zemljišča ne sme poglobiti tako, da bi izgubilo sosedovo zemljišče potrebno oporo (razen če poskrbi pri kopanju za drugačno zadostno utrditev). Povzročanje plazov je po našem mnenju vsekakor smatrati za izgubo potrebne opore, vsled česar ste upravičeni, lastniku zemljišča prepovedati omenjeno kopanje tik do meje. — Ako kople mejaš na lastnem svetu, sme z izkopano zemljo poljubno sam razpolagati. — Pozidanje javne poti s kamenjem menimo, da je vsakemu dovoljeno, vendar Vam svetujemo, da si predhodno priskrbite zadevno dovoljenje od strani župana.

Mejaš je samovoljno prestavil mejnike in zaprl staro pot. Anton C. v L. Ako ste Vi in Vaši predniki res že 60 let uporabljali omenjeno pot, javno, brez prošnje in sile, tedaj ste pravico do poti priposestvovali in morete v primeru, ako bi Vam kdo uporabo poti branil, dotičnika tožiti s tako zvano konfesorno tožbo na priznanje Vaše pravice. — Ako pa smatrate, da teče pot po Vašem svetu, odnosno, da je mejaš prestavil mejnik v Vaš svet, predlagajte sodno ureditev meja, kar morete storiti brez odvetnika, ki ga mora v tem postopanju plačati vsak sam, razen, ako je bil postopek povzročen z motenjem mirne posesti, v katerem primeru sme sodišče naložiti stroške postopka docela motilcu.

Prevžitkarja nočeta odstopiti, odnosno prodati svojih pravic. Jožef O. v G. Prodajalca posestva sta si pridržala desmrtno stanovanjsko pravico v eni sobi. Naknadno sta se sicer preselila na neko drugo posestvo, sobo zaklenila in Vam je nočeta odstopiti, čeprav bi jo Vi nujno potrebovali. Prav za prav bi jo odstopila, a le proti neprimerno visoki odškodnini. — Žal ne morete prisiliti prevžitkarjev, da Vam odstopita omenjeno sobo, tudi ne proti primerni odškodnini. — Ako v sobi res trohniha pod in strop, ker je vedno zaprta, smete — ako se Vam res radi tega dela prekomerna škoda — zahtevati od prevžitkarjev, da jo po potrebi primerno zračita ali Vas v to pooblastita.

Pregon črvov iz lesa. Franc N. iz D. Črve iz lesenih sten boste morda pregnali s prepleskanjem s primešanjem kake ostre tekočine (terpentina); bolj učinkovito bi bilo uničenje črvov z žico, s katero bi morali skušati doseči črva v lesu. — Dostop črvov v nove deske boste preprečili z že omenjenim prepleskanjem (s terpentinom).

čevljarja in slaščičarja, ter nekaj sosedov. »Pst!« je šepnil Tinček, »ne gani se!«

Ko so zasledovalci prišli do njunega drevesa, so se ustavili, razjahali, privezali konje k deblu in posedli v krogu. Nabasali so svoje pipe, kadili in se živahno razgovarjali o beguncih. Dečkoma je zastajal dih.

Napeto sta prisluškovala. Menili so se, da sta bržkone krenila na desno, v mesto, od koder so ju privedli. »Ha,« je rekel čevljar, »če ga dohim, bom rezal trakove z njegovega hrbta!« — »In jaz bom delal iz svojega smrkavca klobasice in čevapčice!« se je ustil branjar. Na drevo pa ni pogledal nobeden.

(Dalje prihodnjič)

Našim malčkom

Matjažek

Junaškega Slovenca povest v slikah

Splezala sta na drevo in se skrila v njegovih košatih vejah. Ptiki so jima delali

25

družino. Daleč naokoli ni bilo videti žive duše. Pokrajina je bila pusta in skalovita.

Nenadoma pa je Tinček prestrašeno vzkliznil: »Za nama gredo!« Res, preko planote je pridrvel trop jezdecev. Ko so se približali, sta spoznala svoja gospodarja,

Slabi redi

Oče: »Pavel, tvoji redi v spričevalu pa se niso prav nič izboljšali.«

Pavel: »Da, oče, boš moral res zaropotati z gospodom učiteljem, če ne bo še naprej tako kvaril moje spričevalo!«

Skrivalnica

Kje je gostilničar?

Novi vozni red!

Velja od 15. maja 1938

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.

Pigmeji in malarija

V belgijskem Kongu, v okolici Mombase do vzhodne meje velike džungle proti ekvatorju, živi afriško pleme, imenovano Pigmeji. To so ljudje male rasti ter svetleje kože kot ostali domačini. Stanujejo v malih kočicah ter žive izključno od lova. Na Evropece niso navajeni, zato so šele v zadnjem času evropski zdravniki ugotovili potom raziskovanja njihove krvi, da so Pigmeji bolj odporni proti malariji kot pa ostala afriška plemena. Znano je, da malarija v tropskih deželah nastopa od časa do časa epidemično (n. pr. na Cejlonu). Proti malariji uporabljajo kot zdravilo kinin. Po raziskovanju te bolezni med Pigmeji se je uveljavilo tako, zvano kratkotrajno zdravljenje malarije s kininom, ki traja 5-7 dni, namesto prejšnjega večmesečnega zdravljenja. Bolniku se daje dnevno 1-2 grama kinina. Odbor za zdravljenje malarije pa priporoča še poleg omenjenega zdravljenja dnevno 0.4 grame kinina za preprečevanje bolezni. — Vlada holandske Indije je že pred par leti uvedla novi način zdravljenja in preprečevanja malarije s kininom, do česar je prišla zdravniška veja potom raziskovanja te bolezni med Pigmeji. Omenjena vlada je s tem načinom zdravljenja malarije dosegla velike uspehe.

MALA OZNANILA

Cenik malih oglasov

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Prekljici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Daveke so zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravljalca lista prijave, doplača se Din 5.—. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Dekla za župnišče v Savinjski dolini se išče. Naslov pove upravljalca lista. 1004

Učenec za trgovino z mešanim blagom, poštenega kmečkega fanta, sprejme Josip Langeršek, Marenberg. 1005

Stalno služkinjo sprejemam za vsa hišna in vrtna dela ter zmožna nekoliko kuhanja. Sprejme gostilna Ernest Golob, Sv. Trojica v Slovenskih goricah. 1006

Majša služkinja, ki ima veselje do samostojnega gospodinjstva, se takoj sprejme: Košaki 39. 1010

Iščem stalne službe kolarskega pomočnika. Janez Benč, Trate 3, Marija Snežna. 1009

Služkinja, vajena nekoliko kuhati, se sprejme s 15. julijem k otrokom. Prednost imajo tiste, ki znajo šivati in imajo veselje z delom na vrtni. Lešnik Josip, šolski upravitelj, Podova, Rače pri Mariboru. 1012

POSESTVA:

Vinograd z lepim sadonosnikom in gozdom v Halozah je poceni na prodaj. Naslov v upravi. 1011

Posestvo, lepo obdelano, blizu Slov. Konjic in državne ceste, se prodaja. Vprašati v gostilni Planinc, Žreče. 1001

Zaradi selitve takoj prodam srednjeveliko posestvo s poslopjem, pri Mariboru. Izve se v gostilni Levarič, Maribor, Košaki. 1008

RAZNO:

TRGOVCEM! Vsakovrstni papir, vrečice po engros cenah, glavna zaloga krep-papirja. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

VSO ŽELEZNINO kakor tudi vodne žage, žage robidnice znamke Riba, amerišanske žage, krošne žage v vseh velikostih, vodovodne cevi, hidravlične ovne ali vidre za napeljavno vodovoda na hribu, dobite v najboljši kakovosti po zmernih cenah v trgovini železnine Alfonz Menz, Maribor, pri frančiškanski cerkvi. 992

MOSTIN mošna esenca za izdelovanje zdrave in jako dobre domače pijače. Steklenica za 150 litrov 20 din. Razpošiljamo tudi po pošti. Drogerija Kanc, Maribor. 493

2500 din potrebujete, da zaslužite 1000 din mesečno doma. Dopise: »Anos«, Maribor, Orožnova 6. Postranski zastaveži! 731

Kmetice! Dobro zamenjate bučnice in tudi repico (tips) v tovarni olja, Maribor, Taborska ulica 7. 980

Stara strešna opeka na prodaj. Vprašati: Maribor, Koroška cesta 6. 1000

Čunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovec, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšo: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 461

Posteljne odeje, močno prešite (domači izdelki), z belo vato od 70 din naprej, zglavniki od 30 din naprej, tuhe, izgotovljeno posteljno perilo (kapne od 68 din naprej), koce, slamarice, madrace, posteljno platno, inleti, klote in svilo za odeje, zavese, perje in puh po najnižjih cenah. A. Stuhec, specialna trgovina in izdelovanje posteljnih odej, Maribor, Stalna ulica 5. 685

Jabolčnik od 5 litrov naprej le po 2 din in vino dobite v trgovini F. Senčar, Mala Nedelja. 989

Mošna esenca, izvrstni izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 595

Pozor tapetniki! Afriki, vato, volno, kapok, blago za madrace in pohištvo kupite najceneje pri »Obnova« F. Novak, Jurčičeva 6. 924

Spomlad! Leto! — Ostanke iz mariborskih tekstilnih tovarn, pristnobarvni, brez napak, noben kos izpod 2 m, in sicer: Paket »Serija H« z vsebino 16-21 m prima oxfordov, cefirjev, touringov in frenžev za posebno močne moške srajce v najlepših vzorcih. Paket »Serija M« z vsebino 16-21 m pravega blaga za ženske obleke in dečle, kretona in druka za predpasnike, delena, krepa in polsvila za bluže in obleke v izbrani lepi sestavi. Paket serija H in M pošiljam tudi mešano, torej vsakega pol. Vsak paket poštnine prosto samo 130 din. Paket »Serija Z« z vsebino 3-3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum, oziroma plašč, in sicer: Z/1-130.—, Z/2-160.— in Z/3-250.— din zadnji dober kamarni, isti v modri in črni barvi 275.— din. Cela podloga za moško obleko po kakovosti din 80.—, 100.— in 120.—. Neprimerno vzamem nazaj in za menjam. Trgovcem popust! Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago, zato pišite še danes na razpošiljalnico »Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg. Pri dveh ali več paketih primeren popust. 960

Občni zbor Hranilnice in posojilnice Sv. Anton v Slov. goricah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 10. julija 1938 ob treh popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje revizijskega poročila. 2. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 3. Odbritev računskega zaključka za leto 1937. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti. — Načelnstvo. 1003

Prekljic. Podpisana Pajtlar Marija, posestnica v Šobru, prekljicujem in obžalujem neosnovane žalitve in klevete, ki sem jih izrekla o Rožunu Gašperju v Šobru ter se mu zahvaljujem, da je proti plačilu primerne globe za dohodne namene odstopil od kazenskega zasledovanja. — Pajtlar Marija. 1007

Za sv. birmo — spominki!

Botrice in botri, napravite veselje svojim varovancem za sv. birmo in jim kupite lep molitvenik in rožni venec!

Cena molitvenikov

Angelček: rdeča obreza 5 din*, zlata 8 din, vatrano 11 din, usnje 20 din, beli koščeni 10 din*, 13 din, rjavi koščeni 10 in 13 din, beli biserni 23 din

Sveta pomlad: rdeča obreza 6 din, zlata 10 din*, vatrano 12 din, usnje 27 din, beli koščeni 12, 16* in 20 din, rjavi koščeni 12, 16* in 20 din, beli biserni 27 din

Življenje mojega življenja: rdeča obreza 8 din*, zlata 13 din*, vatrano 20 din, usnje 30 din, beli koščeni 16, 20 in 27 din, rjavi koščeni 16*, 20* in 27 din, beli biserni 32 din

Roža Marija: rdeča obreza 10 din, zlata 14 din, vatrano 20 din, usnje 30 din, beli koščeni 16, 20 in 27 din, rjavi koščeni 16, 20 in 27 din

Pri Jezusu: rdeča obreza 9 in 10 din, zlata 14 din, bela 26 din, usnje 44 din

Ključek nebeški: rdeča obreza 9 din*, zlata 12 din*

Za Jezusom: vatrano 18 din

Rajski glasovi: rdeča obreza 10 din, zlata 14 din, vatrano 20 din

Večno življenje: rdeča obreza 20 din, zlata 26 in 36 din, usnje 56 din

Moj tovariš: rdeča obreza 16 din, zlata 20 din

Prijatelj: rdeča obreza 16 din, zlata 20 din

Prijatelj otroški: broš. 2 din, rdeča obreza 5.50 in 7 din

Cerkvena ljudska pesmarica: broš. 3 din
Venec sv. pesmi: broš. 6 din, rdeča obreza 8 in 15 din

Z * zaznamovani molitveniki imajo napis: »Spomin na sv. birmo.«

Cena rožnih vencev

Atlas beli: 2.50, 3.—, 3.50, 4.—, 4.50, 5.— in 5.50 din

Atlas roza: 2.50, 3.— in 4.— din

Rokailes beli: 2.50, 3.— in 4.— din

Rokailes modri: 3.— in 4.— din

Rokailes oranžni: 3.— in 4.— din

Opal beli: 3.—, 3.50, 4.—, 5.— in 6.— din
Opal modri: 4.— din

Biserni imitirani: 4.—, 5.—, 6.50, 8.—, 12.— in 14.— din

Marmor: 5.— in 6.— din

Leseni črni: 4.—, 5.—, 5.50, 6.— in 7.— din

Leseni rjavi: 5.—, 6.— in 7.— din

Črni fini (Kokos): 13.—, 14.—, 16.—, 26.— in 28.— din

Biserni beli: 15.—, 20.—, 23.—, 26.—, 30.—, 32.—, 36.— in 40.— din

Rožni venci v alpaca škatlicah: 20.—, 23.—, 30.— in 38.— din

Samo alpaca škatlice: 7.—, 9.— in 11.— dinarjev

Kupujte v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj!

Drž. rudnik Velenje
je z ureditvijo sušilnice za premog
znatno izboljšal kvaliteto in nudi
dobro gorivo za domačo rabo
po nizkih cenah: 1002
metrski stot
lignita... po din 12.—
kosovca... " " 10.—
orehovca... " " 9.—
plus 10% prispevek za Osrednji in
rezervni sklad Bratovske skladnice.
Odvzem v vaških pošiljkih ali
na drobno z vozovi.
Kupujte domače blago!

Letne jopiče,

majice, sandale,
nogavice, telovad-
ne potrebščine i.t.d.
kupite najugodnejše
v konfekciji

JAKOBLAH
Maribor, Glavni trg 2

Halo!

Najstarejša oljarna
Tomaž Krajnc, Fram,

zamenjuje in prodaja pod najboljšimi pogoji vsa-
kovrstno pristno sveže olje. Zamenjava brez vsa-
kega plačila. 975

Halo!

Več tisoč vzorcev

čeških Gjorgjetov od vsakega desena samo po
eno obleko ima 961

TRPIN, Maribor, Vetrinjska ulica 15

Trgovci — sejmarji!

molitvenike, rožne vence, križe, svečnike,
slike itd. po zelo znižanih cenah vam nudi

TISKARNA SV. CIRILA,
Maribor, Kralja Petra trg 6.

Zahtevajte cenik!

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gospoke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj
varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim
premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

VSAK PREVDAREN SLOVENSKI GOSPODAR ZAVARUJE

SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice. GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gospoka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.